

Zpravodaj

01/2024

MORAVSKÝCH KOPANIC

Cena Zpravodaje 40 Kč

1. ÚVOD

- Slovo starosty a redakční rady

2. INFORMACE Z OBCÍ

- OBEC STARÝ HROZENKOV
- OBEC VÁPENICE
- OBEC ŽÍTKOVÁ

3. FARNÍ OKÉNKO

4. KULTURA A FOLKLÓR

5. ŠKOLSTVÍ

- Zprávičky z naší školičky
- Školní rok se přehoupl

6. HISTORIE

- Božena Hoferová-žena ve stínu
- 80. výročí letecké bitvy

7. SPOLKOVÁ ČINNOST

- Maškarní ples

8. SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

- Rozhovor s manželi Navrátilovými, Vápenice

9. PŘÍRODA

- Být dobrým hospodářem i dobrým sousedem
- Starohrozenkovský lom

10. RŮZNÉ

- Velikonoční tradice a Recepty

11. Z PŘÍSPĚVKŮ ČTENÁŘŮ

12. Kalendář plánovaných akcí

St. Hrozenkov

Vápenice

Vyškovec

Žitková

WWW.STARYHROZENKOV.CZ

Vážení čtenáři,

průběh zimy byl na údržbu komunikací poměrně bez problému, jediná komplikace byla snad jen před Štědrým dnem, kdy sněhová nadílka byla vydatná napříč celou zemí a uklízet nestíhal nikdo. Teplejší období bylo pak využito na údržbu obecní zeleně a těžbu nebezpečných stromů v okolí Kordárny, centra obce, lékárny atd., k údržbě techniky a výrobě paliva. Dále pak jsme řešili výřez a výměnu plotů na vodárnách a Kordárně, zde také byla opravena část prosvětlené střechy. U hraničního přechodu proběhlo odkácení části porostu ohrožující budovy a údržba lesních cest. Následně se přešlo na průběžnou opravu odpadů v rámci obce. Bylo zakoupeno několik ručních strojů pro efektivnější práce. Obec se dále zapojila do projektu potravinové banky. Děkuji občanům za hlášení průběžných často nepravidelných poruch veřejného osvětlení na obecním úřadě, díky tomu se daří opravy realizovat daleko lépe a efektivněji.

Díky spolupráci s různými pořadateli nás čeká opět pestřejší kulturní program mimo akcí tradičně konaných. Přeji vám za celý obecní úřad hezké prožití Velikonoc i celé prosluněné jarní období.

S pozdravem ing. Jan Rapant
Starosta obce Starý Hrozenkov

Vážení spoluobčané,

Rok utekl jako voda a náš zpravodaj bude slavit první výročí. V rukou máte nový, již čtvrtý, výtisk s jarní tematikou a věříme, že při jeho čtení si najdete užitečné a příjemné informace. Jsme potěšeni vaší kladnou zpětnou vazbou formou dotazníků a budeme dál rádi, když nám svými radami a připomínkami budete posílat podněty k rozvoji zpravodaje. Budeme se nadále snažit, aby každý čtenář našel svůj článek, který ho osloví a rád se bude vracet k tištěné verzi.

I vy sami se můžete podílet svými znalostmi, zkušenostmi či zážitky na zpestření obsahu zpravodaje. Jsme si vědomi, že v dnešní internetové době není zpravodaj optimální sdělovací prostředek, kolem nás se navíc šíří negativní informace, ale našim cílem je, aby si každý z vás našel chvíli sám pro sebe, prolistoval zpravodaj a na chvíli zastavil čas v pohodlí svého domova.

Přichází jaro – čas uvědomění si ceny života.

Prožijte nádherné dny, obdivujte kouzlo přírody a mějte se rádi...

Za redakční radu
Bohumila Zigová

Dětské centrum

V tomto článku bychom chtěli představit nový projekt na vybudování dětského centra.

Již dlouho jsme měli tento plán, bohužel však stále nebyly k dispozici vhodné prostory, kde by centrum mohlo vzniknout. Prvotně bylo v plánu ho vybudovat v prostorách kulturního domu –přesněji v horní části. Nicméně vhodnějším místem se ukázaly prostory po kancelářích vedle pošty, v bytovce č. 305, které nám obec poskytla.

Cílem tohoto projektu je vytvořit zázemí pro děti, které bude sloužit nejen jako hernička, ale budou zde pořádány různé vzdělávací, pohybové či tvůrčí aktivity, a to nejenom pro děti. Centrum bychom chtěli využívat i jako místo pro konání různých besed, přednášek, zorganizovat zde například kurz první pomoci, bazárek, prostory mohou sloužit i například pro doučování, logopedii a spoustu dalších aktivit.

Co se týče přístupu, plánujeme pravidelnou otevírací dobu, která však bude ještě upřesněna a poté zveřejněna. Nicméně plán je předběžně cca 2-3 dny v týdnu, v dopoledních či odpoledních hodinách na zhruba 2 hodiny.

Jak je již zmíněno výše, obec poskytla prostory, které dříve sloužily jako kanceláře, proto je nutné provést drobné úpravy, aby bylo místo efektivně využito. Tím se rozumí zrušení jedné příčky, aby došlo ke zvětšení místnosti a v řešení je i odhlučnění stropů, aby se eliminoval případný hluk a obyvatelé bytového domu nebyli nikterak rušeni či omezováni. V první části bude k dispozici kuchyňka se základním a volně přístupným vybavením jako je varná konvice, mikrovlnka, takže si zde i maminky s malými dětmi budou moci připravit např. mléko, přehřát příkrmy, uvařit čaj, apod. V druhé části bude hernička s hračkami, se stoly a židlemi pro děti a knihovnou. Sociální zařízení je samozřejmě součástí centra.

Co se týče financování, centrum bude zřízeno výhradně ze sponzorských darů. Již se nám podařilo zajistit kuchyňku, která bude v blízké době nainstalována. Nyní se zaměříme na sehnání kobereců (na podlahu do herničky), gauč, který bude v odpočinkové „zóně“, kallax, botník a ostatní nábytek. Pokud byste měli některou z uvedených věcí doma a byli byste ochotni ji darovat, budeme Vám velmi vděční.

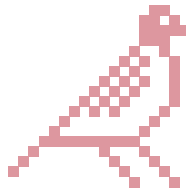
Stejně tak můžete darovat i hračky nebo knížky.

Podmínkou je dobrý stav. Na Karnevalu se nám podařilo vybrat 1.700 Kč, které budou využity na nákup potřebného vybavení. Veškeré úpravy, opravy a chod centra budou realizovány za pomoci šikovných maminek a tatínků, a proto budeme rádi za každou vaši pomoc.

Slavnostní otevření bychom chtěli uskutečnit koncem léta, nicméně přesný termín nelze s jistotou říct. Jakmile bude vše

připraveno a zařízeno, bude tato informace zveřejněna.

Centrum budujeme pro všechny rodiče a děti v obci a chceme, aby sloužilo všem bez rozdílu. Pokud tedy máte chuť se podílet s námi na tomto projektu, za každou spolupráci budeme moc rádi!

Za Sportovně-kulturní komisi
Nikola Gabrhelová

Kalendáře

Někteří z vás možná zaznamenali, že obec Starý Hrozenkov v loňském roce vydala krojové kalendáře - nástěnný i stolní. A co tomu předcházelo?

Tak nějak mě unavovaly kalendáře s krajinkami. Pak jsem na Slovensku uviděla na jednom festivalu pěkný krojovaný kalendář slovenských Kopanic. To mně vniklo nápad, proč by taky Moravské Kopanice nemohly mít takový kalendář. Řekla jsem si, že to zkusím nafotit. Proč ne? Zdálo se to jako pohodička. Nějakou představu jsem měla, tak jsem se do toho pustila. Začínalo se zimními fotkami. Byl to teda frkot a stihla jsem to nafotit opravdu za 5 minut 12. Jedno focení v šíleném mrazu a druhé focení těsně před oblevou. Ostatní nápady na jednotlivé scény přicházely postupně a musely se měnit i podle ochotných modelů na focení. Někdy nebylo jednoduché vybrat místo na vytvoření fotky. Chtěla jsem taková místa, aby se opravdu hodila ke krojům. Taky jsem se snažila zachytit celé spektrum krojů a doplňků - jak kroje sváteční, dětské, mužské a ženský kroj jak s čelenkou, tak i s šátkem atd. K tomu bylo nutné vymyslet i tu vhodnou scénu. Ne vždy to bylo jednoduché. Hlavně když se fotilo s více osobami, protože se musel vybrat takový termín a čas, aby to vyhovovalo všem. Ale vždy to nějak dopadlo. Ovšem jen málokdo ví, že kalendář měl hodně na mále. Těsně před finále, kdy už chybělo jen focení úvodní fotky, mi „odešel“ notebook. Kam se rozhodl jít opravdu nevím, ale každopádně, jako správný antiexpert na počítače jsem neměla zálohu fotek. Pak bylo několik dní napětí, jak to dopadne. No ano, dopadlo to dobře, fotky byly zachráněny, ale notebook si odešel svou cestou. Nicméně to nakonec vyšlo. Za mě můžu

říci, že co se zdálo jako brnkačka, byla nakonec fuška. Chvilími jsem myslela, že už to ani nedotáhnu, ale vždy mě něco nakoplo. Každé focení bylo jiné, ale vždy super!!! Každopádně nešlo jen o mě. Jsem ráda, že jsem našla stejně nadšené lidičky, kteří šli do tohoto bláznivého nápadu se mnou. Úplně všem touto cestu chci poděkovat, protože bez všech těch, co mi s tím pomohli, by to nevyšlo. Vyjmenovávat všechny by bylo na celou stránku. Takže vám všem děkuji!! Potom, když už se blížilo finále, oslovila jsem Honzu Janků, představila jsem mu svůj nápad, pak jsem obci předala finální fotky a kalendáře byly na světě (to jen ve zkratce...). A ještě malá poznámka - některé fotečky jsem vytáhla z našeho rodinného archivu. Byly to takové, které by bylo škoda nevytáhnout na světlo světa.

Nejsem žádný profesionál, ale mám ráda focení, Kopanice a hlavně kopanický kroj a s tímto jsem do toho šla a podle toho jsem taky přistupovala ke každé jednotlivé fotce. Ohodnotit, jak se nám to všem podařilo, musíte už jen vy ostatní.

Ivana Zígová Gabrhelová

Slovo starostky

Zdravím všechny občany a čtenáře, kteří si oblíbili zpravodaj a chtějí, aby pokračoval i v příštím období.

Nejdříve bych chtěla popřát všem občanům hodně zdraví, štěstí a spokojenosti v roce 2024. V minulém vydání zpravodaje jsme vzpomněli, že obec vyřizuje dotace na zakoupení párty stanu a pивních setů. Tyto jsou již nyní schválené. Další dotace by měly být schváleny v nejbližší době. Je zažádáno o dotace na kontejnery pro sběrné místo, které je připraveno pro občany Vápenic v prostoru bývalé školy. Dále je objednaný „štěpkovač“ a rameno na sečení příkop, který se bude schvalovat v jarních měsících, zhruba duben – květen.

Vzhledem k rostoucím nákladům při svozu odpadu byla obec nucena od roku 2024 zvýšit poplatky za odpad, a to z původních 200,- Kč na 500,- Kč/osobu (chatu) mimo výjimky, které jsou od poplatků osvobozeny. Dále byl změněn i poplatek za ubytování – nyní je nově 30,- Kč za každý započatý den (s výjimkou prvního dne).

Anna Kubáníková

Kultura v obci

V obci se již tradičně v měsíci únoru konal fašank se zabičkou. Tato akce se velmi vydařila, počasí nám přálo, sešlo se přes 20 masek, které objížděly na traktoru s vlečkou naši obec. O zábavu se postarali heligonkáři a masky doprovázeli někteří členové skupiny Metošé. Po náročné obchůzce – „objíždce“ obce pak na fašanky čekaly zabijačkové dobroty, na kterých si mohli pochutnat i všichni návštěvníci, kteří se do naší obce zavítali se pobavit. Fašankový průvod byl vypraven a vybaven na začátek lahůvkou bílé kořalky přímo od starostky s těmito slovy:

„Vinšujem vám s túto plnú flašu na obchůzku dzedzinú našú. Všeckých ludzí pobavce, pekne ím zaspjévajce, na nìkeho nē zabudzce! Vypic si páleného též trochu móžece, len to prosím vás nēprežeñce. Náladu si urobce a s dobrým pocitom sa všetcí určice návračce!“

Touto cestu bych chtěla poděkovat všem, kteří nám na této fašankové akci pomáhali, také těm, kteří byli ochotní si sehnat, vymyslet a zúčastnit se jako masky fašankové obchůzky a podpořit tak tuto tradici. Taky děkuji Ivce Zigové Gabrhelové, která už druhý rok tuto akci nafotila a fašankový průvod doprovázela po celé obci. A v neposlední řadě patří dík i všem občanům obce Vápenice, kteří fašankáře přivítali ve svých domovech a poskytli jim občerstvení, zaspívali si s nimi a někteří i zatančili. Tímto gestem je zřejmé, že občané Vápenic mají stále zájem o to, aby se tato tradice udržela.

Další akce, které budeme připravovat, bude kácení máje se mší svatou u Zvonice, která připadá na 1. června 2024 ve večerních hodinách a setkání heligonkářů 31. srpna 2024.

Text: starostka obce Anna Kubáníková
Foto: Ivana Z. Gabrhelová

Zdravíme vás ze Žítkové!

Děkujeme, že se můžeme společně setkávat a tvořit krásné kulturní a společenské akce, které se mohou uskutečňovat také díky vaší podpoře a účasti!

Sezónu roku 2023 jsme za velké účasti oslavili a ukončili akcí Rozsvěcování stromečku s mikulášskou nadílkou. Děkujeme všem sponzorům, hudebníkům, organizátorům a hlavně všem, kteří jste za námi přišli a veselili se s námi.

Začátek roku 2024 jsme strávili přípravami na první krojový ples pořádaný obcí Žítková v prostorách Hotelu Kopanice a myslím, že můžeme být spokojeni s velkou účastí, hudební produkcí i bohatou tombolou a věříme, že se společně za rok opět sejdeme a necháme své kroje zazářit.

Co nás v blízké době čeká?

Opět se můžete těšit na páteční projekce dokumentárních filmů pro veřejnost, které na obecním úřadě Žítková organizuje a technicky zajišťuje Lenka Hermannová (centrum Lenergie), na herničku pro rodiče s dětmi (aktuálně každou středu od 15 do 18 hodin), na služby informačního centra a obecní knihovny. Využít můžete také nabídky služeb a akcí centra Lenergie, které najdete na Obecním úřadě Žítková (otevřeno po domluvě). Pro více informací doporučuji sledovat naše facebookové stránky – Informační centrum Žítková a Lenergie.

Srdečně vás všechny zveme na již tradiční a hojně navštěvovanou akci STAVĚNÍ MÁJE, která se bude konat v sobotu 27. dubna 2024.

Léto zahájíme v sobotu 1. června 2024 DNEM PRO DĚTI, na který zveme všechny velké i malé. Připraveny budou soutěže a hry pro děti, občerstvení, za příznivého počasí i opékání špekáčků a posezení u ohně s kytarou.

O týden později jsme si dopřáli po dlouhé době také první fašankovou obchůzku, kterou zorganizovali aktivní rodiče s dětmi. Ačkoliv jsme fašankovou obchůzku brali jako „první pokus“ takzvaně na zkoušku, abychom dopřáli dětem folklorní zážitek, tak se nás sešlo téměř 30 krojovaných a maskovaných, radostně zpívajících a hrajících dětí i dospělých. Počasí nám přálo, místní obyvatelé nám připravili bohaté občerstvení, takže jsme z průběhu obchůzky měli všichni velkou radost a počítáme s tím, že pokud nám počasí dopřeje, za rok si to rádi zopakujeme.

Pofašankové posezení pro všechny účastníky obchůzky se bude konat po Velikonocích, v sobotu 6. dubna 2024.

Od dubna začíná na Žítkové tzv. „jarní sezóna“ a opět budete moci ochutnat místní dobroty od Sýru od kapličky a Odpočívadla u Hajtmanů. Otevřeno má také Hotel Kopanice a Ralph's rodinná restaurace. Naopak pro veřejnost už restauraci neotevře Penzion Žítková. Pro informace o aktuální otevírací době a nabídce sledujte webové a facebookové stránky jednotlivých podnikatelů a našeho informačního centra (FB), kde se snažíme sdílet aktuální informace nejen ze Žítkové, ale i z okolí.

Autorka textu: Lenka Hermanová,
fotografie poskytly Marcela Koudelová (stromeček),
Helena Michalčíková-Gabrhelová (fašanky)
a Šárka Šusteková (ples).

Velikonoční zamyšlení

Člověk zaměřený jen na sebe

Opravdový vnitřní pokoj, vyrovnanost a harmonii nikdy nezakusí člověk zaměřený jen na sebe. Myslí si, že je lepší než ostatní, je plný posuzování a pohrdání. Chce si vystačit sám a žije v iluzi, že všechno umí lépe než druzí. Člověk zaměřený jen na sebe chce mít svůj život zcela pod kontrolou a chce si ho řídit sám podle toho, co považuje za nejlepší. Tím si ale zadělává na velký problém a starosti.

Úporná snaha vypadat perfektně a bezchybně

Člověk zaměřený jen na sebe velmi dramaticky prožívá každé osobní selhání, každou situaci, která navenek ukáže jeho omezení, jeho chyby či křehkost. Proto se pořád cítí ohrožen a neustále žije v přesvědčení, že musí bránit svůj značkový sebeobraz. Má snahu ukazovat druhým perfektní a bezchybnou tvář, což je ovšem těžké břemeno.

Člověk zaměřený jen na sebe si v neustálém stresu klade otázku: „Co si o mně druzí myslí?“ Ostatní lidi totiž mnohdy považuje za rivaly nebo přinejmenším za ohrožení. Takovému člověku hrozí, že se utvrdí ve svém perfekcionismu, v nároku dělat všechno dokonale a být ve všem lepší než druzí. A to je pro něj zdrojem neustálého stresu. Perfekcionismus je jedním z úhlavních nepřátel vnitřního pokoje.

Neustálé zápolení se sebou i s druhými

Člověk zaměřený jen na sebe ale neustále s někým zápolí: Zápasí s Bohem, protože se odmítá nechat vést jako dítě a spoléhat se na Boží moudrost. Válčí i s druhými, protože na ně žárlí, vidí je jako své soupeře, případně jimi pohrdá. Pořád s ostatními soutěží a to ho velmi unavuje.

Bojuje i se sebou samým, protože nedokáže přijmout svou křehčí stránku, svou bídu, kterou si ale v sobě nese každá lid-

ská bytost! Bude proto zápolit i se životem, protože vyžaduje, aby se mu vždycky jen dařilo; odmítá přijmout životní okolnosti, které odhalují jeho nedostatky, bezmocnost a křehkost.

Zcela jinak žije zemitý člověk

Zemitý člověk svůj život prožívá zcela jinak a má úplně jiné postoje. Je-li konfrontován se svými omezeními, se svou křehkostí či chybami, v klidu je přijímá. Když se mu stane, že se střetne se svou nedokonalostí anebo udělá chybu, nehrouť se a neztrácí odvalu, ale zůstává klidný. Zvedne se a s důvěrou se vrhne do Boží náruče. Celou svou důvěru vkládá do Božího milosrdenství, nikoli jen v sebe sama.

Zemitý člověk pokorně přijímá skutečnost, že k němu patří chyby i pády a že často potřebuje odpuštění. Přijímá fakt, že svůj život definitivně nenaplní a nespasí sám, ale že spása se nabízí jako dar od Boha. Raduje se z toho, že je závislý na Boží dobrotě.

Žít v pokoji a harmonii

Ve vyrovnanosti, pokoji a harmonii může žít jen zemitý člověk. Bude žít v pokoji s Bohem a nechá se jím vychovávat. Bude žít i v pokoji s druhými lidmi, protože je přijímá takové, jací jsou, a je vůči nim otevřený. S nikým nesoutěží; nepotřebuje nad nikým zvítězit.

Zemitý člověk bude ve vnitřním pokoji i se sebou samým, protože přijímá svou křehkost a své nedokonalosti, neznepokojuje se kvůli svým chybám nebo pádům. Bude v pokoji i s vlastním životem, protože si nenárokuje, že musí všechno ovládat či mít pod kontrolou. Dokáže přijímat skutečnost takovou, jaká je, a odevzdávat se do rukou Božích.

POJMY:

- **Zaměřenost jen na sebe, soběstačnost a sebestřednost se dá vyjádřit i prastarým slovem: pýcha**
- **Zemitost, pravdivost vůči sobě i druhým a jistá odevzdanost se dá vyjádřit prastarým slovem: pokora**

Zpracovala Hana Reichsfeldová se svolením podle knihy: Philippe Jacques, 9 dní modliteb za vnitřní pokoj, kterou vydalo nakladatelství Paulinky
www.paulinky.cz
Redakčně upraveno

Bohoslužby ve Svatém týdnu 24. – 31. března 2024

Květná neděle	07.30 a 10.30 hodin	Starý Hrozenkov
Zelený čtvrtek	18.00 hodin	Starý Hrozenkov
Velký pátek	18.00 hodin	Starý Hrozenkov
Bílá sobota	20.00 hodin	Starý Hrozenkov
Velikonoční neděle	07:30 a 10:30 hodin	Starý Hrozenkov

Štěpánská zábava v kavárně

Tradici štěpánské zábavy jsme se rozhodli obnovit po delší pauze, která byla zapříčiněná především díky covidovému období. Do té doby však bývalo 26. prosince v kavárně vždycky živo.

Akcemi nabitý rok 2023 jsme ukončili ve folklorním duchu, poměrně poklidně u dobrého vína a dobré muziky. O tu se postaral místní Folklorní soubor Kopaničár, za což jim ještě jednou děkujeme a budeme se těšit na další rok.

Nikola Gabrhelová

Sportovní ples

Plesovou sezónu 2024 odstartovali v naší obci sportovci dne 20. ledna 2024 od 19.30 hodin v prostorách kulturního domu. K tanci a poslechu hrála dechová hudba Březovjané a hostem večera byl Mužský sbor z Vápenic. Vyvrcholením plesu bylo vyhlášení bohaté tomboly, kdy si většina šťastlivců odnesla nádherné ceny. Atmosféru a nejlepší okamžiky tohoto večera si budeme moci připomínat třeba i díky fotografiím, které vznikly v krásném fotokoutku, který byl pořadatelem vytvořen u hlavního vchodu.

Za bohatou tombolu děkujeme všem sponzorům.

Bohumila Zigová

Zprávičky z Kopaničárku

Na sklonku loňského roku ve dnech 16. a 17. listopadu 2023 absolvoval Kopaničárek další soustředění, které proběhlo v rekreačním středisku Kordárna ve Starém Hrozenkově. Starší členové to měli i s noclehem. Nástup byl 16. listopadu v odpoledních hodinách. Nejprve se „omladina“ ubytovala a potom se začalo trénovat. Večer je čekala „diskotétka“. Někdo si to užil, někteří spíše preferovali zábavu na pokoji. Každopádně, kdo dlouho ponocoval, tak ten toho ráno litoval. Budíček byl v 8:00 hodin. Hned ráno se k nim přidali i ti malí členové a hned po snídani se začalo pilně trénovat. Nacvičovalo se nové pásmo, které se všem líbilo. Celkově i mezi všemi vládla dobrá nálada a přátelské ovzduší. Jistě se udělal kus práce a děti si to i užily. Vedoucí Kopaničárku, paní Rapantová, byli nápomocni Jana Babrnáková, která se věnovala těm malušátkům, s ostatními a po organizační stránce byli nápomocni Ivana a Tomáš Zigovi. Poděkování patří nejen vedení obce Starý Hrozenkov za spolupráci, ale samozřejmě i zaměstnancům RS Kordárna za to, jak se o nás pěkně postarali. I v letošním roce čeká Kopaničárek další soustředění, které se uskuteční v měsíci březnu, týden před velikonočními svátky, opět na Kordárně ve Starém Hrozenkově.

Před Vánočními svátky vedení spolku souboru Kopaničárek – vedoucí Marie Rapantová, Jiřina Ostravská a Ivana Zigová Ga-

brhelová, přichystaly svým členům a rodičům vánoční večírek. Každý z přítomných přispěl nějakým tím občerstvením, takže se stoly jen prohýbaly. Pro děti byla nachystaná i tombola. K poslechu i tanci zahrála hudecká ve složení Jirka Brostík, Julian Babrnák a Kuba Maňák. O hudební produkci pro ty nejmenší se postaral Tomáš Zigo. Dozajista si to užili nejen děti, ale i jejich rodiče, kteří mohli v klidu posedět, „pokecat“ a seznámit se i navzájem.

Poslední vystoupení Kopaničárku v loňském roce bylo na Štěpána, kdy vystoupil spolu s ostatními soubory v kostele Narození Panny Marie ve Starém Hrozenkově. Kopaničárek si připravil několik koled a ve zpěvu se všichni prostřídali. V závěru si všichni zazpívali krásnou koledu „Štěstí, zdraví, pokoj svatý“.

„Seminárníci“ Kopaničárku letošní sezónu zahájili tak trochu netradičně. Spolu se členy Kopaničáru se zúčastnili fašankové obchůzky ve Starém Hrozenkově. Velmi si to užili.

V letošním roce už se opět znovu trénuje, nezahálí se. Momentálně nejbližší známé vystoupení, které čeká Kopaničárek, je na Folklorice ve Starém Hrozenkově.

Těšíme se na Vás.

Text i foto Ivana Zigová Gabrhelová

Kopaničárek: Najdi se!

fotografie z archívu souboru Kopaničárek, 70. léta

Vynášení Moreny - natáčení pro televizi

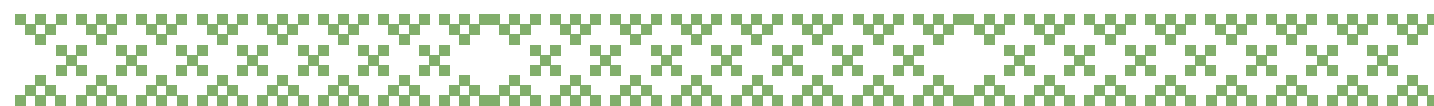
Morenu něseme, utopic idzeme,
že nám strach nosila a duho škodzila.
Koněc jej slobody už len s nů do vody.
Bež kdze patriš...

Máj máj zelený máj,
poj ljétko němeškaj.

Už k nám ljétko idze, velkú radosc něse.
Radosc nám je radosc aj od Boha milosc.

Sadzila som sadzila,
karafiu kvjétko,
poj mi milé ljétko,
něchcelo k nám prisci,
bez Božej milosci,
máj máj zelený máj, poj ljétko němeškaj.

Josef Kopunec

Kopaničár: Vánoční koledování

Po krátké odmlce se letos konal další ročník „Štěpánského zpívání“ v kostele Narození Panny Marie ve Starém Hrozenkově. Organizátorem byl soubor Kopaničár a pod patronát si to vzala paní Marie Rapantová. Jako obvykle se zpívání zúčastnily soubory Kopaničár, Kopaničárek, Mužský sbor z Vápenic a Ženský sbor Čechera. Samozřejmě nechyběla ani hudecká muzika. Jako první vystoupil Kopaničárek, který si připravil několik koled. Postupně se vystřídaly jednotlivé skupinky ze souboru. Děti se velmi snažily. Pro některé to bylo jejich první vystoupení, ale zvládly to skvěle. Kopaničárek pak vystřídaly „Čechery“. Jejich písně se nesly z kůru. Děvčata přednesla koledy známé i ty méně známé, v doprovodu harmoniky i varhan. Další zpěv se

nesl už opět od oltáře. To nastoupil Kopaničár spolu s Mužským sborem z Vápenic. Výběr koled byl po vzájemné dohodě. Závěr patřil jako tradičně písni „Narodil se Kristus Pán“. Bylo to velmi působivé, když všichni ve stoje společně zazpívali tuto asi nejznámější vánoční píseň. Jakmile utichly tóny této písně a ještě než se kostel zcela ponořil do svého ticha, proběhly i přátelské rozhovory přítomných a přání do nového roku. Klid, láska a pohoda zakončila toto letošní „Štěpánské zpívání“. Jsme rádi, že otec Bohumil Svitok byl svolný k uskutečnění této akce v kostele ve Starém Hrozenkově, za což mu patří velký dík a samozřejmě poděkování patří i všem, ať už vystupujícím či divákům, kteří svou účastí tuto akci podpořili.

Text: z pověření Marie Rapantové napsala Ivana Zígová Gabrhelová
Foto: Ivana Zígová Gabrhelová

S Čečerou od Vánoc do Velikonoc

Zimní čas by měl být dobou odpočinkovou, abychom načerpali všichni sílu na další rok, proto jsme ani my toho mnoho se sborem během zimy neplánovaly.

Některé z nás se objevily v černobílém kalendáři Informačního střediska pro rozvoj Moravských Kopanic, který vznikl z fotografií pořízených v září během fotografického workshopu. Kalendář vyšel ke konci loňského roku.

Foto: Robo Kočan

Foto: Olga Mrázková

16. prosince 2023 jsme zazpívaly v hojném počtu několikrát na příjemném Vánočním jarmarku v Bojkovicích. Tímto moc děkujeme za pozvání Muzeu Bojkovska a Městu Bojkovice.

26. prosince jsme pak zazpívaly několik písní ještě v kostele na Štěpánském zpívání, které pořádal tradičně soubor Kopaničár. Po programu jsme obešly ještě s koledou pár domů našich fanynek a přátel. Snad jsme je návštěvou potěšily a udělaly jim o svátcích radost. A tím jsme naše loňská zpívání a vystoupení zakončily.

Pak už jsme si daly zimní pauzu. Potkaly jsme se jen na konci ledna na narozeninách Aničky Nekudové ve Vápenicích, která si nás na svoji oslavu pozvala a štědře nás za naše zpívání pohostila. Anižce moc děkujeme za pozvání, bylo to krásné a moc milé a příjemné!

Do Vápenic se rády vracíme i na fašjanky, které proběhly letos 10. února. Do masek se nám už moc nechtělo, ale aspoň jsme masky i fašjankové hosty pobavily našim zpěvem a hrou na harmoniku. A samozřejmě jsme nezapomněly ochutnat všechny zabijačkové a fašjankové dobroty. A že nám chutnalo! Děkujeme Obci Vápenice za pozvání i výborné pohoštění.

A o našich jarních a letních akcích zase až v dalším čísle...

Přejeme Vám krásné Velikonoce a krásné jaro!

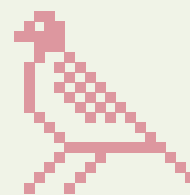
Za Ženský sbor Čečera Renata Vaculíková.

Vánoční jarmark Bojkovice 16.12.

Kopanice

Jarmila Zapletalová

Všecko sa zmenilo, ľudia aj krajina, z poliček jako dlaň je širá pastvina.
Indze zas króvíť a stromámi zaróstly polička, už sa tu nepase len sem tam kravička.
Strakaté kravky sme na pastvu vozili, kdzejakej paskudy a srandy si užili.
Včil stáda veľiké pasú sa na stráňách, čjerné ty kravky sú, žjadný ích něžháňá,
aby přeč něušly nětreba človeka, o všecko sa postará modernjša technika.

Čo prvěj mosela zvládnúť len motyka, na to včil nětreba už ani koníka.
Traktory poorú aj lúky pokosja, ženičky merindy koscom už něnosja.
Koňmi či kravámi táhnuté jezdily vozy tu, po kostkovej silnici len trochu rachotu.
A samé vīj, prr, hata sme čúvali,
a včil – po asfaltce jeden vóz za druhým, cisíce sa ích tu za jeden dzeň preváli.

Keby len na chvíľu pradzedko z hrobu stal, tú svoju dzedzinku veru by něpoznal.
Malučké chalúčky prvěj tu stávaly, hromady ľudí v každej z ních bývaly.
Dzedko aj babička, tatko aj mamička a dzeci – aj dvanásc mávali rodzičja.
Jako ích uživic, o to sa starali, od samej roboty ruky si zedrali.
Chalupy jako hrad včil sa tu stavjajú, ve veľikých komnatách ľudja sa hladajú.
Šak ích tu ostala sotva polovička, nišť už tu nědrží kopanické dzecka.
Pekné a pesčené sú včilej mamičky, šak majú jedno-dve, najvjac tri dzecičky.

Dzeci sa celé dni na lúkách hrávaly, mobil a počítač naščasceje němaly.
Pri práci na poli ľudja si zpjéváli, o čažkú robotu veru sa něbáli.
Čo v lece něscihli, počkalo do zimy, v nizučkej kuchyni zešly sa gazdziny,
tu pérje drápaly, tam vlnu sprjádaly, dzedzinu od vrchu až dolu prebraly.
A dzeci za pecú tajně počúvaly.

Včil cérám výbavu kúpíja gazdziny, v módze sú prikrývky, tož načo periny.
A že doca kúsaly ty svetry z ovčiny, tož pomály, pocichy zmiznúly husy aj ovečky
z téj našej dzedziny.
Na poli něvidzec snop ani jedziný, a dzeci už něvedzja, čo je to povrjéslo,
okolica, ohreblo alebo rebriny.

V nědzelu ľudja sa do koscela češili, v krojoch vyšívaných radzi tam chodzili
Hospodzina za hrjéchy odprosíc, za zdravje pre celú rodzinu poprosíc.
Na raňjéj, na hrubej, všeci tam bývali, to dněšnjé „němám čas“ ľudja něpoznali.
Z koscela chlapi sa v hospodze stavili, dobrej sliovičky si spolu vypili,
robky zas po cesce prebraly, čo je gdze nového, kerá sa vydává – a mosí či němosí?
A bere si kerého?
Chlapci aj dzjévcence pekně sa strojili, dzjévcence na jar veneček z kvjéteček
na hlave nosily.

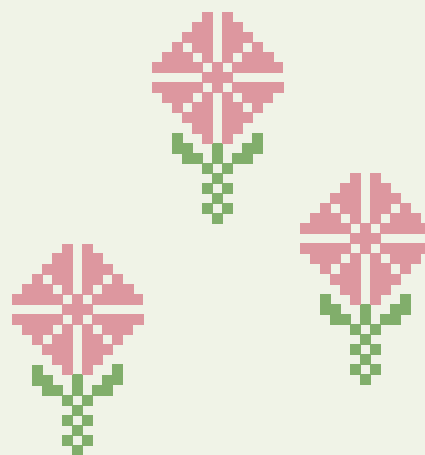
Včil už sa dzjévčence venečkom nězdojba, kroje vyšívané též veru něnosja,
dzjévky uchycily chlapcom nohavice, málokerú včil v šatách uvidzíce.
V koscele ludzí je ledva tak pjacina, ludzom už netřeba prosic Hospodzina.
Za prácú odchodzja Aničky, Jankovja, robky už na potok prádlo prac něchodzja.
Zvykom a poverám smejú sa dzjévčence, žjadná už něhádže do potoka vence,
žjadná sa něpýtá – vydám sa, něvydám? Aj lúky odvykly zpevu a dzeckým hráám.

Ludzja sa stracili z tých našich Kopanic, z Vyškovca, Žítkovej, z Hrozenka, z Vápenic.
Něni tu mašťalí, něni tu lepenic, vlašťovky němajú kdze hňjézdo postavíc.
A čo ích tu ljétalo, gdzeže ty časy sú, barevné podzimy spomjénky doněsú.

Aj kedz sú včil Kopanice inšje lež prv bývaly, nám všeckým sa predca lúbja,
čo sme tu žic ostali.
Kopce nikdze něodešly, Krátkovka tu čeče též, koscelové zvony zvoňja,
ích hlas čuc až do něbes.
Dobre sa nám tu včil žije, lepšje jako zastara,
Jakosi sa uživíme – a kedz ňjé, něch sa aj stát postará.

Na staré časy zaspomíná spolu s vami Čečera,
veríme, že užijece si dněšněho večera.
Čečera a Kopaničár a aj chlapi z Vápenic,
něněcháme my zabudnúc obraz starých Kopanic.

K dvacátému výročí ženského sboru Čečera v roce 2017 napsala členka sboru
Jarmila Zapletalová

Zprávičky z naší školičky

V naší školce je nám skvěle, pořád se tam něco děje....

Je již tradicí, že děti z mateřské školy vystupují při rozsvěcování Vánočního stromu. Děti i tentokrát s radostí předvedly pečlivě nacvičený program a všem přítomným popřály šťastné a veselé Vánoce. V doprovodu několika usměvavých andělů a rozdováděných čertů přišel do naší MŠ svatý Mikuláš. Děti jim zazpívaly písničky, zarecitovaly básničky. Svatému Mikulášovi slíbily, že budou hodné. Zlobit budou jenom malinko! Andělé pak děti odměnili dobrotami a hračkami. Dárky všechny děti moc potěšily.

Mateřská škola děkuje za dárčky paní Petře - Potraviny Petra a panu Trechovi – Motorest Starý Hrozenkov.

Každý měsíc navštěvujeme místní knihovnu. Teta knihovnice Evženka Hillerová nám vždy připraví zajímavý program – předčítání pohádek, říkanek, omalovánky, promítání pohádek. Učíme se zde pracovat a zacházet s dětskou knihou. Tetě

knihovnici děkujeme a těšíme se na další setkání. V knihovně máme nainstalovanou výstavku výtvarných prací dětí.

V zimním období pečujeme o budky pro ptáčky, sypeme potřebné krmení ptáčkům. Letos nám pan Václav Pokorný vyrobil dvě nové, hezké budky.

Touto cestou mu udělujeme pochvalu a děkujeme!

Letos jsme si společně užili oblíbenou akci dětí i dospělých KARNEVAL. Tančilo se, dovádělo. Každý kamarád, který si připravil masku dostal balíček s překvapením. Spokojené, rozzářené, veselé děti byly odměnou všem pořadatelům této zdařilé akce.

Pomalu, ale jistě se loučíme se zimou a těšíme se na Jaro.

V mateřské škole je nám skvěle, pořád se tam něco děje a nuda mezi nás nepatří!

Marie Trechová za kolektiv učitelek
mateřské školy

Školní rok se přehoupí

do své druhé poloviny, sluníčko láká ven a my nepolevujeme v píli.

V závěru kalendářního roku ve škole vypukla pexesiáda, kterou s přehledem vyhráli bratři Matyáš a Šimon Pouzovi. Ve skoku do výšky se utkali žáci druhého stupně a na celé „laťce“ zvítězil Tadeáš Steiner a na paty mu doskočil Joachim Gröeger. Mykologická přednáška nás zavedla do tajů našich hub.

Žáci čtvrtého ročníku absolvovali výuku na dopravním hřišti v Uherském Brodě. Druhý stupeň navštívil přednášku s promítáním filmu o Nicholasi Wintonovi.

Jak bývá dobrým zvykem, tak i letos v období listopad-le-den se žáci posledních dvou ročníků zúčastňovali exkurzí na střední školy v našem regionu. Jednalo se zejména o návštěvy na SPŠ Slovácké, dále pak na SOU zemědělské a GJAK Uherský Brod. Poprvé se část žáků IX. třídy měla možnost seznámit i s výukou a vybavením Obchodní akademie v Uherském Brodě, kde byl pro ně připraven speciální program. V měsíci listopadu společně s metodikem prevence navštívili nejstarší žáci strojírenské firmy Česká zbrojovka Uherský Brod a firmu Moravia Group v Bojkovicích. Naši žáci měli možnost nahlédnout do pracovního procesu dospělých a zároveň si udělat „malou“ představu o uplatnění na trhu práce a volbě budoucího studijního oboru.

V této souvislosti proběhlo i setkání s rodiči žáků deváté třídy a beseda na téma: Uplatnění v životě pomocí kariérového poradenství. Před jarními prázdninami jsme roztančili celou školu.

Aktuálně máme za sebou ochutnávku mléčných výrobků a interaktivní výstavu Venduly Hegerové Zábaviště pro sviště. Nezanedbáváme ani studium a žáci se aktivně účastní okresních kol olympiád (český jazyk a anglický jazyk v Uherském Hradišti, zeměpis ve Vlčnově). Ve škole se žáci poprali s matematickým Klokánem a recitační soutěží. Následně nás reprezentovali vítězové jednotlivých kategorií v Uherském Brodě na okresním kole recitační soutěže.

Velkého úspěchu dosáhla Patricie Michalčíková, která se umístila na 3. místě ve výtvarné soutěži Slovácko.

I vybavení školy prochází změnami směrem k aktuálním trendům. Dokoupily se digitální technologie v podobě 3D tiskárny, robotického lega, mikroskopu, tabletů.

A co nás ještě čeká? V měsíci březnu proběhne registrace na akci Uklidme Česko a letos se škola přihlásí do McDonald's cup ve fotbale. Ve školní družině proběhne jarní olympiáda (pětiboj). Pro žáky druhého stupně se otevřela možnost zájezdu do Osvětimi. V dubnu proběhne zápis dětí do 1. třídy. Pomalu plánujeme školní výlety, oslavu Dne matek a chystáme se do Zlína do divadla.

Za ZŠ Jitka Machalová a Gabriela Malcová
Fotografie z archivu školy

Božena Hoferová - žena ve stínu

Blanka Petráková

V centru Luhačovic stávala do poloviny 80. let vilka nazvaná Samohrádek, v níž prožil závěr života Josef Hofer, katolický kněz, náboženský spisovatel, politický publicista a prozaik, ale také kontroverzní bouřlivák a neodbytný polemik. Do povědomí současníků vstoupil zejména jako autor národopisně zaměřených Kopaničářských povídek, Povídek z Kopanic a knihy Bohyně na Žitkové, k nimž nasbíral podklady za deset let působení ve Starém Hrozenkově. V jeho stínu zůstává manželka Božena Hoferová, odborná učitelka, autorka řady publikací a vyhlášená kuchařka. Josef Hofer se s rodinou v Samohrádku usadil 11. listopadu 1924. V následujícím roce požádala paní Božena Hoferová o koncesi ke zřízení penzionu a veřejné dietní kuchyně. Udělená hostinská koncese dávala majitelce oprávnění podávat ve svém penzionu dietně upravené pokrmy a penzion za dlouhá léta působení hostil řadu návštěvníků luhačovických lázní a spokojených strávníků.

Božena Hoferová napravo

Anglická publicistka Gwen L. Hughes z Melbourne, nadšena Luhačovickými a laskavostí Čechoslováků, posílá nám fotografii, na níž byla s paní Bož. Hoferovou zachycena v malebném kopaničářském kroji.

Božena Hoferová se narodila roku 1892 ve Slatinkách u Prostějova jako Božena Obránská. Vyrůstala v neutěšených poměrech coby odmítnuté nemanželské dítě římskokatolického kněze a farské kuchařky. Vzdělání získala zásluhou kaplana Josefa Hofera, působícího v době jejího dětství v blízkých Slatěnicích. Díky jeho přímlově a finanční podpoře mohla vystudovat odbornou školu, zaměřenou na učitelství pro rodinné školy a domácí nauky. Narušený vztah s vlastními rodiči a trudné dětství způsobily, že o to více přilnula ke šlechtěnému knězi, který ji zachránil ze sociální i duševní bídy, jak sama opakovaně vyjádřila. Po ukončení studia a po letech působení ve školství Božena Obránská, která se mezitím do svého dobrodince osudově zamilovala, následovala Hofera na faru ve Starém Hrozenkově. V roce 1920 se vzali. Sňatek proběhl v utajení, manželskou svátost udělil Hoferovým uherskobrodský katecheta Oskar Malý. Věřili v té době, že brzy dojde k reformě katolické církve a k zrušení povinného celibátu kněží, a že jejich sňatek tím bude zlegalizován. K reformě však nedošlo a v polovině roku 1920 byl Hofer kvůli svým radikálním postojům z katolické církve vyobcován. Poté, co zpráva o tajném sňatku dorazila do Hrozenkova, byli manželé vystaveni rozhořčení farníků a ve velmi napjaté atmosféře byli nuceni Hrozenkov opustit. Přesunuli se do Novosedel na Mikulovsku, kde si Hofer zajistil zaměstnání jako správce menšinové obecné školy. Roku 1921 se jim narodila dcera Anežka a o rok později syn Gorazd. V novém domově však rodina strádala odloučením a nevhodné ubytování zapříčinilo četné zdravotní problémy. Snaha o jejich vyřešení je přivedla za léčbou do luhačovických lázní. Prostředí lázeňského místa se jim zalíbilo a přispělo k rozhodnutí opustit Novosedly a přestěhovat se do Luhačovic. Zatímco Hofer se na odpočinku věnoval literární tvorbě, manželka se starala o penzion a Anežka a Gorazd nastoupili v Luhačovicích do obecné školy. Josef Hofer zemřel 8. března 1947. Po manželské smrti žila Božena Hoferová v Luhačovicích ještě deset let, poté vilku prodala a odstěhovala se do Prahy k dceři.

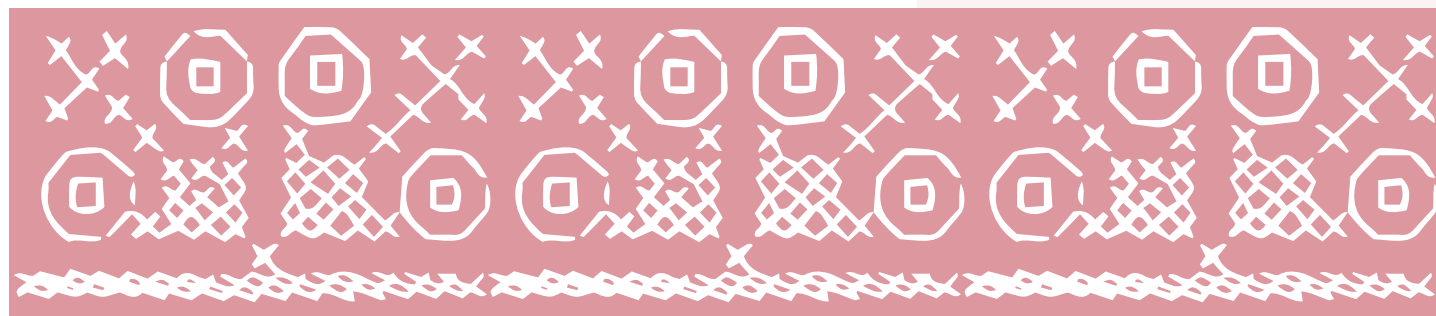
Na rozdíl od manželovy literární tvorby, která je stále v povědomí i díky nedávnému oživení zájmu o fenomén žitkovských bohyň, jejichž osudy a příhody jako jeden z prvních literárně zpracoval a publikoval, osobnost Boženy Hoferové zůstává neprávem v pozadí. Roku 1926 vydala Božena Hoferová v Luhačovicích vlastním nákladem učebnici s názvem Nauka o vaření. V jejím úvodu definovala své krédo: „Správné a levné vyživování lidstva jest důležitým problémem doby, k

jehož řešení jest povolána žena – hospodyně. Jak jej rozřeší, zaleží na jejích hospodyňských vědomostech a na pochopení poslání ženy – hospodyně vůbec. Vydá-li se v naší republice ročně přibližně 16 miliard za potraviny, jest v zájmu jednotlivých rodin, jakož i v zájmu celého národa, uměti je plně využití a správnou úpravou poskytnouti lidstvu toho, čeho nutně k tělesnému i duševnímu vývinu potřebuje. Správné vyživování povede k zdravění tělesnému i národohospodářskému. Částečný návod k tomu podává tato kniha.“ Učebnice svojí koncepcí naznačila novou cestu české gastronomie a směřování výuky vaření k racionální kuchyni. Učebnice byla využívána v rodinných a dívčích školách, její význam a dosah však dnes můžeme jen stěží hodnotit. Rozhodně však stojí za to některé recepty z knihy vyzkoušet.

Po boku svého manžela se Božena Hoferová věnovala i sociálně, teologicky a historicky zaměřené literární činnosti, sdílela jeho snahy o reformu katolické církve a vystupovala proti povinnému kněžskému celibátu. Navíc v době, kdy zklamaný a vážně nemocný Hofer již svůj zápas o reformu víceméně vzdával, manželka převzala iniciativu a ve snaze přesvědčit českou katolickou veřejnost, zejména však zapůsobit na české ženy a jejich uvědomění, publikovala řadu textů s touto tematikou. V roce 1931 vydala knihu „Žena v církvi“ a o rok později „Sňatek občanský nebo církevní“. Argumentací a radikálními postoji si v těchto studiích nezadala se svým manželem.

Více se o Boženě Hoferové dočtete v textu Vzorná hospodyně ze Samohrádku, který vyšel v roce 2022 v časopise Slovácko, jenž vydává Slovácké muzeum v Uherském Hradišti.

- Blanka Petráková
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně – Muzeum luhačovického Zálesí
1. Gwen L. Hughes a B. Hoferová v kopaničářském kroji, Lázeňský Zpravodaj Luhačovský, 1935
 2. Titulní strana publikace Nauka o vaření, 1926
 3. Titulní strana publikace Žena v církvi, 1931

80. výročí Letecké bitvy nad Bílými Karpaty

„Svět nebude zničen těmi, co páchají zlo, ale těmi, kteří se dívají, aniž by proti tomu cokoli udělali.“ Albert Einstein

Západní a Střední Evropa zažila za posledních několik desetiletí něco v historii starého kontinentu nevidaného. Mír. Československo a následně Česká i Slovenská republika měly výsadu patřit k této šťastnější části světa. Zvykli jsme si, my západní Evropané, Češi i Slováci, na všechny pohodlné výhody mírového života. A každé pohodlí ukolébává pozornost. Zlo přichází plíživě a využívá všechny možné kličky a taktiky. I na počátku 21. století by se snadno mohlo stát, že jej nedokážeme včas rozpoznat. Právě proto je třeba připomínat si boj za svobodu i všechny ty, kteří pro ni obětovali svůj život.

MISE 263, NÁLET NA OSTRAVSKO

V létě roku 1944 vstoupila II. světová válka v Evropě i Tichomoří do své závěrečné fáze. Spojenci se vylodili v Normandii i na jihu Francie a postupovali Itálií na sever. Do její jižní části tak mohli Britové i Američané přesunout své letecké základny ze severní Afriky. Dosah jejich bombardovacích letounů se tím významně zvýšil. Cíle náletů se staly, mimo jiné, oblasti ve Slezsku a v protektorátu Čechy a Morava. Spojenci věřili, že masivní letecké útoky strategických bombardérů na cíle v Německu a okupované východní Evropě jsou jedním z klíčů k vítězství.

Díky tomu se v průběhu roku 1944 zvýšil počet přeletů spojeneckých bombardovacích svazů i nad Bílými Karpaty. Se železnou pravidelností zaplňovaly nebe pásy kondenzačních par z leteckých motorů.

Na sklonku srpna roku 1944 se na moravsko-slovenském pomezí odehrál jeden z mnoha válečných střetů. Na jedné straně to byli američtí letci, na straně druhé německá Luftwaffe.

Dne 27. srpna 1944 americký průzkumný letoun našel na nádraží v Moravské Ostravě stovky vagonů s vojenským materiálem a velké množství cisteren na pohonné hmoty. Navíc byly poblíž menší rafinerie na syntetický benzín v Přívoze a v Bohumíně. A k tomu rozsáhlá průmyslová oblast ve Vítkovicích. Velmi rychle byl připraven plán kombinované letecké operace 15. americké letecké armády zaútočit 29. srpna 1944 na tyto cíle.

Toho dne bylo v jižní Itálii krásné slunné jítro, příslib hezkého letního dne. Pro koho bude dnem posledním?

Již od časného rána bylo na různých letištích v okolí měst Foggia, Spizonola, Bari, Brindisi, Amendola velmi rušno. Od půl

sedmé ráno odsud startovalo 599 čtyřmotorových bombardovacích letounů B-24 Liberator a B-17G Flying Fortress od 5., 55. a 304. bombardovacího křídla, které mělo chránit dvě sta padesát stíhaček P-51 Mustang a P-38 Lightning.

Sestavy bombardérů se seřadily do útočných seskupení nad vyznačenými základnami a zamířily nad Jaderské moře, kde se zformovaly do útočných vln a vydaly se na dlouhý, ale velmi nebezpečný let. Tento obrovský svaz nabral ve výšce přes 9.000 m směr sever na Moravskou Ostravu.

Kolem desáté hodiny se z rádia ozývá několikrát opakovaná zpráva protektorátních vysílačů: „Pozor, pozor, zpráva o náletové situaci, těžký svaz nepřátelských bombardovacích letadel přeletěl Šoproň, Györ, Bratislavu a směřuje na sever.“ Jakmile se čelo svazu přiblížilo k Nitře, kvílivě se rozezvučely sirény i v Bojkovicích a celém okolí. Asi za 15 až 20 minut bylo nad kopci Bílých Karpat slyšet vzdálený temný hukot této mohutné valící se kavalkády.

Při letu nad Jugoslávií se svaz dostal do kupovité oblačnosti, která jej přinutila vystoupat o 1.000 m výše nad mraky. V průběhu stoupání se jednotlivé formace porušily a celý svaz se tím roztáhl do takřka 100 km. To znemožnilo stíhacímu doprovodu jeho účinnou ochranu.

Svaz uzavírala 2. bombardovací skupina tvořená dvaceti osmi létajícími pevnostmi. Její 20. perut letícími se sedmi bombardéry na úplném konci, jíž velel nadporučík William S. Tune, zcela vypadla ze sestavy. K ní se přidaly dvě další dvě zpozdilé „bésedmnáctky“ ze 49. a 429. bombardovací perutě, které zůstaly za svými formacemi a s poruchou i desátý opozdilec B-24 Liberator. Německé velení protivzdušné obrany vycítilo svou šanci a k útoku na sestavu deseti bombardérů poslalo 89 stíhacích letounů Focke-Wulf Fw-190 a Messerschmitt Bf-109.

Byl to nelítostný, krutý a krvavý boj, který trval sotva 20 minut. Němečtí stíhači sestřelili osm amerických bombardérů typu B-17G a devátý z nich po úniku z boje nouzově přistál v Maďarsku. Pár minut poté se na slovenské straně moravsko-slovenské hranice zřítíl letoun B-24H Liberator od 454. bombardovací skupiny, který havaroval následkem technické závady motoru. Americký stíhací doprovod, operující v době zahájení boje již nad cílovou oblastí, vyslyšel volání posádek napadených bombardérů, otočil se a spěchal na pomoc, ale na místo boje dorazil až poté, co byly bombardéry sestřeleny. Stíhačky P-51 Mustang od 31. stíhací skupiny zaútočily na německá letadla a některá z nich se jim podařilo zničit. V okolí

Starého Hrozenkova dopadla jedna německá stíhačka poblíž Lopeníku a její pilot se zachránil. Pilot stíhačky, která se zřítila na Žitkové v části Hudáky, svým zraněním podlehl cestou do trenčínské nemocnice. Jeho letoun dopadl poblíž usedlosti rodiny Juračků a zničil jejich novou stodolu, v níž byla uložena úroda.

Denní nálety spojeneckých letců byly namířeny proti strategickým cílům, kterými byly rafinerie, sklady pohonných hmot, vlaková nádraží, fabriky na výrobu vojenského materiálu. Za druhé světové války byla přesnost bombardování z velkých výšek příliš malá. Uvádí se, že pouze 16% bomb dopadlo v okruhu do 300 m od centra cílové oblasti, a protože průmyslové objekty a vlaková nádraží bývaly často poblíž městských center, bombardováním velmi často trpělo i civilní obyvatelstvo. Stalo se to i v Ostravě, kde byly bohužel zasaženy i obytné oblasti a zahynulo při tom 409 civilních osob.

Ze sta členů amerických posádek jich padesát pět upadlo do německého zajetí, tři se dostali na Slovensko a odtud později zpět do Itálie. Jednoho letce úspěšně až do konce války ukrývala česká rodina Pešátů v obci Přeckovice. Ale čtyřicet jedna jich na půdě naší vlasti zahynulo. Bylo jim kolem dvaceti let. Zemřeli i za naši svobodu. Dvacet osm letců bylo pohřbeno v hromadném hrobě ve Slavičíně a zbylí na hřbitovech v obcích poblíž míst dopadů jednotlivých letadel a to v Rudicích Nové Bošáci, Kašavě, Nemšové, Palkovicích. Po válce, počátkem září 1946, byli všichni tito letci exhumováni a převezeni na americké vojenské hřbitovy. Právě jim i všem statečným Čechům, Moravanům a Slovákům, kteří nasadili i obětovali své životy v boji proti zlu, jsou každoročně koncem srpna věnovány vzpomínkové akce.

80. VÝROČÍ LETECKÉ BITVY

Vzdušný boj, který se odehrál 29. srpna 1944, patří svým rozsahem, počtem zúčastněných letadel a zahynulých letců k jednomu z největších a nejurputnějších, jaké se odehrály nad Československem. Řadí se k nejdůležitějším vojenským akcím druhé světové války ve Zlínském kraji i v prostoru Bílých Karpat.

V letošním roce si v dnech 30. srpna až 1. září připomeneme 80. výročí letecké bitvy. Zúčastní se jej mimo jiné více jak čtyřicet rodinných příslušníků padlých letců i řada významných hostů. Podporu přislíbila Armáda České republiky i spolky vojenské historické techniky.

Akce se uskuteční na hřbitovech, kde byli letci pohřbeni i u pomníků na místech spojených s Leteckou bitvou nad Bílými Karpaty. Jeden z nich stojí i na Hribovnách a připomíná dva letouny, které se zřítily v Predpolome nedaleko Bošáček a na Vyškovci. Další najdeme v Nové Bošáci, Šanově, Krhově, Slavičíně, Přeckovicích, Rudicích, Kašavě, Liptále, Nemšové (o programu více na www.leteckabitvakarpaty.cz).

Letecké bitvě nad Bílými Karpaty se významně věnují muzea ve Slavičíně a Šanově. Menší expozice je v Muzeu Bojkovska v Bojkovicích.

Text a foto Vlastimil Hela,
Bojkovice

Osudy sestřelených letců a jejich letounů

Jak je vidět v dalším textu, američtí letci dávali svým letounům různé přezdívky, podle nichž a výrobních čísel je badatelé rozlišují. Podívejme se na osudy sestřelených letounů v Letecké bitvě nad Bílými Karpaty.

První americký bombardér s názvem **My Baby** se po zásahu německého stíhače roztrhl v obrovské výši nad Novou Bošácou. Čtyři letci se zachránili a byli zajati, pět zahynulo ihned a těžce zraněný desátý letec dopadl na padáku na moravské straně. Později skonal ve vojenské nemocnici v Brně. Čtyři letci byli pohřbeni na hřbitově v Nové Bošáci.

Lovely Ladies byl druhým americkým bombardérem, kterého zasáhly střely německých stíhačů. Roztrhl se v oblacích v prostoru nad Vyškovcem a jeho trosky dopadly v širokém okruhu. Velká část u tamější školy. Zde zahynulo devět letců, zachránil se jen navigátor Charles McVey, který byl zajat.

Třetí létající pevnost **Big Time** dostala zásah v prostoru nad Šanovem, roztrhla se ve vzduchu. Zahynulo devět letců. Zachránil se pouze první pilot Thayne L. Thomas. Po úniku na Slovensko se dostal do povstalecké Banské Bystrice a odtud zpět do Itálie. Čtvrtá létající pevnost s názvem **Queen** se náhle objevila nízko letící od kopce Lokova nad Krhovem. Bombardéru hořel motor. Posádka stačila odhodit část pum do lesa Kruhy. Pak se po střelbě německého stíhače odlomilo zadní stabilizační křídlo, stroj dopadl na zem a explodoval. Obrovský výbuch pohonných hmot a zbývajících pum vytrhl v zemi hluboký kráter a rozmetal trosky letadla do velké vzdálenosti. Z tohoto bombardéru zahynulo devět letců, desátý, druhý pilot Irving D. Thompson se zachránil seskokem na padáku, byl však zajat.

Pátá létající pevnost pojmenovaná **Tail End Charlie** se po zásahu německého stíhače roztrhla ve vzduchu mezi Přečkovicemi a Rudicemi. Trosky tohoto letadla dopadly v širokém okruhu na katastrofy obou vesnic. Tady našli svou smrt dva američtí letci, šest padlo do zajetí. Zadní střelec Robert D. Donahue unikl pozornosti německých hlídek, překročil hranice na Slovensko. S pomocí tamních obyvatel se dostal do povstalecké Banské Bystrice a odtud 17. září 1944 zpět do Itálie. Je třeba vyzvednout odvalu a statečnost rodiny Pešátových z Přečkovic, kteří až do osvobození doma ukrývali bočního střelce Josepha E. Sallingse. Riskovali životy celé rodiny a možná i perzekuce v celé vesnici.

Další americké bombardéry po sestřelení dopadly na Kašavě, u Liptálu, v Metylovicích a u slovenské Nemšové. Jeden letoun se po zásahu snažil uniknout zpět do Itálie a nouzově přistál v Maďarsku.

Němci s mrtvými americkými letci nezacházeli šetrně. Kopali do nich, tahali je za nohy po polích k autu, které je svázelo. Kusy ohořelého masa z těchto letců tak zůstávaly na polích. V jednom případě dokonce zaražený kopál do břicha letce posloužil jako tahadlo.

A co další sestřelení němečtí stíhači? Jedna německá stíhačka zapadla hluboko do močálu v lese u Slopného. Další letoun se zřítil do lesa u Vizovic, jiný u Valašských Klobouk. Poslední poškozená německá stíhačka přistála nouzově u Bánova.

Vlastimil Hela, Bojkovice

Bombardér **My Baby** sestřelený nad obcí Nová Bošáca
Zdroj fotografie: Archív Petera Kaššáka

Posádka letounu **Lovely Ladies**, který se zřítil na Vyškovec.
Fotografie z publikace Jana Mahra: Vzpomínky na neznámé letce

Sbor dobrovolných hasičů Starý Hrozenkov

Den 10. února 2024 se pomalu blížil a hasiči ve Starém Hrozenkově se připravovali na tradiční maškarní ples. Toho dne procházel obcí masopustní rej bohatých masek jak muzikantů tak kopaničářského kroužku. V podvečer se mnoho hasičů sešlo v kulturním domě na přípravu sálu a jeho vyzdobení.

Byla připravena velmi bohatá tombola a samotné občerstvení. K tanci i poslechu zahrála skupina „HM METOŠE“ a kolem půlnoci byla vyhlášena bohatá tombola. Poděkování patří všem hasičům, kteří pomohli ke zdárnému průběhu krásného maškarního plesu.

Jaroslav Bártek

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

ROZHOVOR: Manželé Navrátilovi, Vápenice

Byli jsme požádáni sepsat rozhovor s Anežkou a Mirkem Navrátilovými. Pana Mirka Navrátila znají zejména pamětníci a milovníci hrozenkové dechovky, kde hrál více než 60 let na bariton neboli jak jeho manželka, paní Anežka, s oblibou říká „trůba“. Hraní už sice dávno pověsil na hřebík, ale jeho láska k dechovce stále přetrvává, i když teď už se jí věnuje jen jako televizní divák. Paní Anežka Navrátilová je zcela obyčejná žena, se svými starostmi a radostmi. Je to skvělá kuchařka a hlavně její buchty jsou v rodině vyhlášené. Ve své podstatě úplně normální manželský pár a přece v něčem vyjimečný a zajímavý. Letos to bude už 69 let od chvíle, kdy si řekli své ano, čímž se stali nejstarším a nejdéle žijícím manželským párem na Kopanicích. Takže pokud, jak se říká Pán Bůh dovolí, příští rok, 15. října 2025, spolu oslaví platinovou svatbu (70. let). Myslím, že v dnešní úspěšné době je to až neuvěřitelné a úctyhodné číslo. Pro někoho až neuvěřitelná představa spolužití s jedním partnerem. Nicméně oni jsou důkazem, že je to reálné. V rozhovoru nám dovolili nahlédnout trochu do jejich soukromí. Snad vás jejich vyprávění zaujme.

Anežka Navrátilová se narodila v prosinci 1936 a Mirek Navrátil se narodil v dubnu 1931. Brali se 15. října 1955. Paní Anežka šla za „nevěstu“ do tehdejšího mlýna ve Vápenicích. Spolu vychovali 4 dcery a nyní už mají 11 vnoučat a 11 pravnoučat.

Babi, dědo, víte vůbec, že jste spolu nejdéle žijící manželé na Kopanicích?

No..., ani sme o tom nepřemýšleli.

Na vás je vidět, že v manželství je možné vydržet i takové roky. Měli jste i krizi v manželství? Jak jste to řešili?

Babička: Menší krizi sme možná měli až když děda pořád někde létal s „trůbů“ a já sem za něho musela všechno doháňat, to byla ta naša krize. Maximálně sme sa spolu chvíli nebavili. Babička se pousmála a říká: „Někdy bych mu sice tu trůbu na-

razila na hlavu.... smích..., ale nikdy sme sa spolu ani nepobili, nic takového. Když už sme sa pohádali, tak to bylo hlavně kvůli robotě.“

Co říkáte na manželství v dnešní době a na rozvody?

Babička: No, co já vím, co mám na to říct..., je divné, že sa hned lidi pro každou maličkost hádají a rozvádějí, dělají takové věci, jaké by člověka ani nenapadly. My sme sa sice pohádali, to jo, ale všechno to bylo stejně kvůli hraní a práci.

Jak jste se vůbec seznámili? Jaké byly vaše začátky? Kdo koho vlastně oslovil?

Dědeček: Sme sa poznali už jako děcka, oba sme vyrostali v jednej dědině.

Babička: Já sem ho poznala už asi od pěti roků. Jako malá sem chodívala k Hofmanom vedle staré školy (nynější Cremona) a on tam chodíval jako klučisko za kamarádem.

A jak si tě pak děda namluvil?

Babička: No, když byl na vojně, tak jsme si spolu začali psat a když sa vrátil z vojny, to už jsme spolu chodili na vážno.

Jak dlouho jste spolu chodili než jste se vzali?

Babička: Chodili sme spolu asi rok a potom sme sa vzali. Dědovi v té době bylo 24 a mě bylo 19.

A chodila jsi před dědou ještě s někým?

Babička: Ne, on byl moje první láska.

A ty dědo?

Dědeček: No já jsem měl jedinů vážnú známost jenom ju.

Byly i zásnuby?

Née, nebyly.

Jak to probíhalo před svatbou? Bylo nějaké setkání rodičů... atd?

Nebylo žádné setkání rodičů. Oni sa znali, ale moc sa nena-vštěvovali.

Povězte nám něco víc o svatbě, třeba kde byla a kolik bylo lidí?

Babička: Tak svatba byla samozřejmě v kostele v Hrozenkově. Do kostela sme šli pěšky. Potom hostina byla u nevěsty na Čistých. Kolik nás bylo nevím, to už si nepamatuju. Akorát vím, že tam nebyli rodiče ženicha, jeho otec už nežil a mamka byla nemocná. Na svatbě nám hráli Hrozenčani, šak on s nima hrával, tak oni mu šli zahrát aj na svatbu.

Kdo chystal svatbu?

Babička: Chystali ju naši.

Vzpomenete si ještě, co jste měli na jídlo?

Babička: Na oběd byla slepičí polévka a jako další sme měli řízek a zemákový salát. Zákusky a koláče sa pekly celý týden před svatbů.

Dělali jste na svatbě i nějaké zvyky, třeba štípání dřeva, roz-bíjení talířků ...

Ne, ne, nic takového sa nedělalo.

Babi, ty jsi šla za nevěstu do mlýna, neměla jsi z toho strach?

Tož strach sem aj měla, když sem věděla, do jakého velkého hospodářství idu. Děda říkal, že v té době to bylo přes 50 měřic.

Byli jste si během manželství vždycky věrní?

Ano, na nějaké zálety nebyl čas. Byly děcka a starost okolo hospodářství.

Dědo, ty jsi měl velkého koníčka hraní v dechovce. Kdo tě naučil hrát na bariton a kolik roků jsi hrál?

Tož naučil mě hrát stýc Pavlůj z Hrozenka. I noty mě naučil. Hrál jsem asi tak od 18 roků a v dechovce jsem hrál až do 80 roků. Hrávali sme na svatbách, plesoch a aj na pohřboch. V 80 jsem trůbu odevzdal.

Takže děda hrál v dechovce víc jak 60 roků?

Babička: Ano. Dlouho hrál, začal ešte než měl 20 roků.

Babi, aj tys měla nějakého koníčka?

No já jsem pletla, háčkovala, ale na nic víc jsem neměla tolik času.

A vyšívala jsi?

Babička: Ne, toto mě nebavilo.

Kdysi jsi vzpomínala, že jsi chodila i do souboru, kdy to bylo?

Babička: To bylo dávno, to mi bylo asi 16 roků, ale já sem tam dlouho nechodila, protože sem šla dělat do Luhačovic a nebyl na to už čas. Vzpomínám si, že to vedl Kopunec, na zkůsky sme chodili někam do dědiny, ale už nevím, kde to bylo. Kroje sme měli každý svůj. Já sem měla kroj od mojí babičky ze Šagátek. Spíš babička chodila do kostela v kroji a doma nosila takovů jupku a dlouhú suknu.

A kdo tě do toho kroužku dovedl?

Babička: No, náš tatínek, on už tam chodil, měl aj svůj kroj. Taky tam hrávali divadlo, to všecko pod vedením učitele Kopunca.

Pracoval děda jenom doma na hospodářství nebo dělal i někde jinde?

Babička: V 70. letech sa většina pole dalo do statku a proto děda začal jezdit aj do světa za praců. Dělal tam asi dvacet roků. Já jsem mezitím pracovala v kravíně jako dojička.

Jaký je podle vás život na Kopanicách? Měnili byste?

Babička: Tak už jsme tady zvyklí, život je tu iný než ve městě, teď už by sme určitě neměnili. Za mládí bych aj šla někde jinde, ale děda to tady nechťel opustit, tak co? Mně sa tady ve Vápenicách vždycky líbilo, já jsem byla spokojená, mňa to stejně netáhlo někam pryč.

Takže bys neměnila?

Babička: Teď už ani ne.

Co byste poradili mladým, jak dosáhnout takového letitého manželství?

Já nevím....aby sa nerozvádali hned pro každú maličkost, aby tolerovali jeden druhého. Sú takové manželství, že sa lidi zeberú a za pár měsíců sa rozvádajú. Já bych sa v dnešní době už hlavně kvůli děckám nerozvádala.

Text: Tomáš a Michal Zigovi
Foto z rodinného alba

Být dobrým hospodářem i dobrým sousedem

CS FARMY, skupina zemědělských společností, dnes sdružuje osm zemědělských prvovýrobců hospodařících na Uherskobrodsku a Brněnsku. Zatímco v oblasti Brna venkova společnosti hospodaří konvenčně a věnují se zejména pěstování obilovin, olejnin a chovu skotu s tržní produkcí mléka, v oblasti Moravských Kopanic se jedná o pastevní odchov dobytka bez tržní produkce mléka v ekologickém režimu. CS FARMY v současné době obhospodařují cca 4800 hektarů půdy, z toho 2200 hektarů orné a 2600 hektarů luk a pastvin.

Je dnes zcela běžné, že řada zemědělských podniků v České republice má své zahraniční majitele či spadá do portfolia velkých finančních skupin, jejichž hlavním cílem je maximalizace zisku bez jakéhokoliv vztahu k zemědělství či péči o krajinu. To však není případ CS FAREM. Majitelem celé skupiny je Radoslav Kubiš, původní profesí agronom, jehož rodina pochází z Březové u Uherského Brodu. A právě vzpomínky na dětství strávené na „kotároč“ byly jedním z hlavních důvodů, proč se v roce 2013 rozhodl nasměřovat své zemědělské aktivity i do tohoto regionu.

Dnes, po více než deseti letech, hospodaří jeho společnosti CS FARMA Starý Hrozenkov, CS FARMA Březová, CS FARMA Bzová-Krhov, CS MORAVIA a AGROZEAS Bystřice pod Lopeníkem v osmi katastrech, a to na více než 2600 hektarech půdy. „Myslím, že důležitou roli zemědělců v moderní době si dnes lidé plně neuvědomují.“

Zemědělství je potřeba vidět v kontextu zásobování potravinami, ale i z hlediska ochrany krajiny a životního prostředí, což je strategické pro celou ekonomiku země a život tohoto národa. Naše CS FARMY staví své podnikání na 3 základních pilířích: příroda – lidé – vztahy,“ vysvětluje Radoslav Kubiš.

Příroda

Naše hospodaření není drancováním přírodních zdrojů zaměřené na maximalizaci zisku. Naopak, práci zemědělce vidíme v péči o krajinu a zvířata. Proto jak k pozemkům, tak ke zvířatům, přistupujeme s respektem a snažíme se o propojení tradičního hospodaření s moderními ekologickými a šetrnými postupy. Péči o krajinu chápeme jako investici do budoucna pro nás pro všechny! Řekneme si zároveň na rovinu, že ekologické zemědělství v kontextu toho, co se v tomto státě aktuálně děje, je spíše službou lidu a se smysluplnou ekonomikou nemá absolutně nic společného.

Lidé

Naše farmy dnes patří mezi významné zaměstnavatele v regionu. Zaměstnání v rostlinné a živočišné výrobě u nás našlo 49 obyvatel z obcí Starý Hrozenkov, Vápenice, Březová, Krhov 2 a Bystřice pod Lopeníkem. A naší primární snahou je být stabilním, spolehlivým i pečujícím zaměstnavatelem, protože si plně uvědomujeme, jak těžká práce v zemědělské prvovýrobě je! Samozřejmostí je u nás zajímavé finanční ohodnocení, zajištění firemního oblečení i možnost naturálního plnění tak, jak tomu bývalo kdysi zvykem. Zásadním způsobem investujeme také do pracovního zázemí i mechanizačního vybavení, abychom práci našim lidem co nejvíce usnadnili a vytvořili moderní a bezpečné pracovní prostředí.

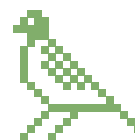

Vztahy

Naší velkou snahou je být nejen dobrým hospodářem, dobrým zaměstnavatelem, dobrým pachtýřem, ale i dobrým sousedem. Svou činností a působením v této oblasti podporujeme regionální ekonomiku, ale také celou řadu místních kulturních akcí a spolků. V obcích, kde hospodaříme a kde naši zaměstnanci žijí, jsme vždy připraveni k oboustranně přínosné spolupráci, což se nám (až na drobnou výjimku) daří. Naštěstí si většina „osvícených“ starostů v regionu uvědomuje, že pouze tam, kde obec činnost místních podnikatelů podporuje, může z jejich úspěchu také sama profitovat.

„V závěru tohoto příspěvku, tedy jakéhosi našeho představení společností z uskupení CS FARMY, bych rád popřál všem spoluobčanům pevné zdraví, protože jen tak si budou moct užít nejen krásné kopanické jaro, ale v podstatě každý den po celý rok. A Kopanickému zpravodaji přeji co nejvíce zajímavých témat, která mu zaručí věrné čtenáře!“ dodává

Radoslav Kubiš.

Vyjádření společnosti CS FARMA k nepravdivé informaci v příspěvku „Slovo za obec Vápenice“

Děkujeme redakční radě za poskytnutí prostoru pro vyjádření k zavádějící informaci, jež byla uvedena v příspěvku „Slovo za obec Vápenice“ v podzimním Kopanickém zpravodaji. Citujeme: „V době uzávěrky dalšího čísla zpravodaje podzim nabíral na síle a zima pomalu číhala za dveřmi. Proto obec musela velmi aktivně zareagovat na vzniklou situaci spojenou s náhlým odřeknutím zimní údržby silnic ze strany firmy CS FARMA Starý Hrozenkov a.s.“

Protože nám opravdu záleží na dobrých vztazích s obyvateli obcí, v nichž hospodaříme, a obdobné výroky naší společnost poškozují a staví nás do nepříznivého světla, rádi bychom uvedli prostá fakta:

- vzhledem k tomu, že „Rámcová smlouva o spolupráci“, kterou jsme měli s obcí Vápenice sjednanu, byla uzavřena na dobu určitou, DO 30.4.2023, NENÍ PRAVDOU, že došlo k „náhlému odřeknutí zimní údržby“
- o nové smlouvě jsme s paní starostkou dále nejednali a již v červnu 2023 jsme paní starostce sdělili, že zimní údržbu v obci Vápenice v zimní sezóně 2023/2024 provádět nebudeme. Hlavním důvodem, proč z naší strany nedošlo k uzavření smlouvy, byl případ z předchozí zimní sezóny, kdy náš traktor při výjezdu kopce v místní části Šagátky takzvaně „prohrábnul“ vozovku. V důsledku toho došlo k jejímu lokálnímu poškození, jež jsme navrhovali na vlastní náklady opravit. Obec však požadovala příspěvek na opravu v řádu vyšších desítek tisíc korun, což absolutně neodpovídalo nákladům na opravu „jedné díry“.

Každý, kdo zná katastr obce Vápenice, jistě chápe, že uzavírat smlouvu o zimní údržbě ve značně svažitém terénu s rizikem, že každé „prohrábnutí“ traktoru bude takto penalizováno, přičemž smluvní cena zimní údržby pokryje de facto „spotřebu nafty“ a nezohledňuje náklady a rizika (náklady na pořízení a údržbu potřebné techniky, náklady na pracovníky, rizikové příplatky, nutnost držet nepřetržitou pohotovost apod.), by bylo ekonomickou sebevraždou, kterou si žádný zodpovědný ekonomický subjekt nemůže dovolit.

Pro úplnost ještě dodejme, že společnosti z uskupení CS FARMY provádějí zimní údržbu v katastrech několika dalších obcí v tomto regionu, a to k jejich maximální spokojenosti, ovšem bez nesmyslných druhotných požadavků.

Starohrozenkovský lom

Na Informační středisko se od prosince 2023 obrátila řada lidí osobně i telefonicky s dotazy ohledně vykácení stromů v lomu ve Starém Hrozenkově. Jelikož jsme měli k tomu jen kusé informace, požádali jsme tedy o vyjádření pracovníky Vzdělávacího a informačního střediska z Veselí nad Moravou, kteří nám k této záležitosti poslali článek:

Opuštěné lomy představují z hlediska ekologie a konzervační biologie velice významné lokality, které mají potenciál stát se refugiem druhové diverzity v dnešní, člověkem silně narušované krajině. Význam opuštěných lomů pro ochranu přirozených společenstev a druhového bohatství stoupá s cíleným způsobem obhospodařování, které brání postupné degradaci např. zarůstáním náletovými dřevinami. Blokování sukcese, ponechání odhaleného matečního substrátu a pravidelná údržba travnatých ploch v podobě seče s případným přepasením brání expanzivním druhům, jako je např. svida krvavá v degradaci celého biotopu a napomáhá vývoji zájmového společenstva. Abychom byli schopni korigovat vývoj správným směrem, je nutné porozumění mechanismům vývoje a potřebám cílových druhů.

Těmi mohou být zástupci různých skupin zahrnujících například suchozemské korýše – svinky a stínky, dále mnohonožky, pavouky, střevlíky, kobylky, sarančata a denní motýly. Nedostatek živin těchto stanovišť totiž dává šanci vzácným druhům. Lomy jsou překvapivě často útočištěm celé řady kriticky ohrožených a vymírajících druhů rostlin a živočichů. Navzdory předsudkům některých tzv. „milovníků přírody“ jsou lomy, haldy a podobná místa nesmírně cenná, protože obohacují mozaiku naší krajiny o velmi ojedinělý typ prostředí, který v přirozené podobě již téměř vymizel. Kvůli nepříteli úživným půdám se v takových lokalitách nedokáže uchytit běžná vegetace zvyklá na dostatek živin v půdě. Velkou šanci tak dostávají rostliny schopné přežít jen na chudých a suchých místech. Lomy jsou rovněž vhodným biotopem pro vzácná zvířata vyhledávající slunné lokality, nebo naopak alespoň příležitostné mokřady a tůňky, které v nich přirozeně vznikají.

Z těchto důvodů byla se souhlasem vlastníků pozemků a všech dotčených a zainteresovaných orgánů státní správy a místní samosprávy v lomu ve Starém Hrozenkově realizována celá řada opatření, od odstranění náletových křovin a dřevin, přes nastavení pravidelných sečí až po budování biotopů pro cílenou druhovou podporu. Věříme, že nejen vzácné a chráněné druhy, ale také návštěvníci tohoto jedinečného území tyto aktivity uvítají, ocení a budou jim přinášet radost při objevování neskutečného přírodního bohatství těchto stanovišť.

Autoři: tým spolupracovníků Vzdělávacího a informačního střediska Bílé Karpaty, o.p.s. z Veselí nad Moravou,

Autor ilustrací: Jarmila Dvořáková

VELIKONOČNÍ TRADICE

CO VÍME O VELIKONOCÍCH

- Velikonoce jsou nejvýznamnějšími křesťanskými svátky. Jsou spojeny s památkou umučení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista, ale zároveň jsou oslavou příchodu jara a nového života.
- Nejdůležitějším dnem těchto svátků je Velikonoční neděle, oslava Ježíšova vzkříšení, který vstal z mrtvých v neděli před úsvitem.
- Proto také ve slovu Velikonoce můžeme slyšet staročeské pojmenování Veliká noc, původně jako označení církevní slavnosti vzkříšení Krista, které se dosud používá na Slovensku a v Polsku.
- Velikonoce jsou svátky pohyblivé. To znamená, že každý rok připadají na jiné datum. Slaví se zásadně po jarní rovnodennosti /21. března/, a to první neděli po prvním jarním úplňku.
- U nás se Velikonoce obvykle omezují na neděli a pondělí velikonoční, ale pro křesťany celého světa tyto svátky představují několikátýdenní přípravu.

LIDOVÉ ZVYKY PAŠIJOVÉHO TÝDNE

ŠKAREDÁ STŘEDA

**Škaredou středu, nerada předu, ráda spím,
co je dobrého, všechno sním.**

- Středa před Božím hodem velikonočním je nazývána Škaredá, či Smetná. První pojmenování souvisí s Jidášem, který se škaredil na Krista. Tento den by se neměl nikdo škaredit, aby mu to nezůstalo po všechny středy v roce.

Druhé označení vychází z toho, že se vymetaly komíny.

- Na Škaredou středu pekly hospodyně jidáše, pečivo z kynutého těsta. Jedly se namazané medem na Zelený čtvrtek před východem slunce, aby zajistily dobré zdraví.

ZELENÝ ČTVRTEK

**Bude čtvrtek Zelený a beránek pečený,
budem jíst jidáše, s medem kousek kaše
a tři lžičky medu vezmem proti jedu.**

- Zelený čtvrtek má název odvozený od zeleného mešního roucha. V tento den se konala slavnostní mše. Při večerním Gloria však náhle varhany i zvony umlkly. Podle křesťanské tradice se říká, že odletěly do Říma.

- Hlasy zvonů se o Velikonocích nahrazovaly řehtačkami nebo klepačkami.

- Na zelený čtvrtek se dodržoval přísný půst. Povoleno bylo jen bezmasé jídlo, jedla se především zelenina a polévka z jarních bylinek.

- Před východem slunce hospodyně vymetly celý dům, smetl vynesly za humna a svěcenými kočičkami šlehal peřiny a podlahu, aby se v domě nedržely blechy.

- Pro ně jsou velikonoční přípravy obdobím čtyřicetidenního půstu, který trvá od Popeleční středy do Božího hodu velikonočního. Období půstu, rozdělené šesti nedělemi postními, je provázeno mnoha lidovými zvyky a pověrami.

- Poslední týden čtyřicetidenního půstu se nazývá týden pašijový, od latinského označení Velikonoc pascha, nebo také velký či svatý – na památku Kristova utrpení.

- Většina dnů pašijového týdne je spojena s bohatou lidovou tradicí, s různými zvyky a pověrami. Jsou to hlavně Škaredá středa, Zelený čtvrtek, Velký pátek, Bílá sobota a Velikonoční neděle.

VELKÝ PÁTEK

**Velký pátek deštivý
dělá rok žízňivý.**

- Velký pátek je dnem velkého zármutku nad ukřižováním Krista a jeho smrtí. Nekonal se ani mše, jen bohoslužba složená ze čtení pašijí sv. Jana a ze zpěvu.

- Velký pátek je nejvíce obestřen kouzly a lidovými pověrami o otevírání země a objevování pokladů v ní ukrytých, o vodě a vodnicích. Tento den se nesmělo hýbat zemí, proto se nekonaly žádné práce na poli.

- Z domu se nesmělo nic půjčovat, protože těmito předměty by se pak dalo čarovat.

- Před východem slunce se lidé omývali v potoce, aby byli po celý rok chráněni před nemocemi.

BÍLÁ SOBOTA

**Prší-li v noci na Bílou sobotu,
bude málo třešní.
Prší-li do Božího hrobu,
bude žízňivý rok.**

- Předvelikonoční postní doba končí Bílou sobotou večer po vzkříšení Krista. Končí postní dny – dny smuteční i slavnostní.

- Na Bílou sobotu se před kostely světil oheň, kterým se pak zapálila velikonoční svíce zvaná paškál a od ní věčné světlo. Oheň si pak lidé odnášeli domů, aby si od něj zapálili nový. Proto je také tento den označován jako den světla.

• Popelem z posvěceného ohně se sypaly pole a louky, aby dobře rodily. Uhlíky se dávaly i za trámy, aby chránily stavení před požárem.

• Večer se konala slavnost vzkříšení. Kněz v bílém rouše vzal monstranci z Božího hrobu a za zpěvu a hlaholu zvonů se konalo procesí. Podle bílého oděvu těch, kteří byli tento den křtěni, je odvozen název dne Bílá sobota.

VELIKONOČNÍ NEDĚLE

**Už jsme ten půst odbyli,
Velikonoc se dočkali.**

• Velikonoční neděle, která je ve znamení radosti nad vzkříšením Krista, je dnem, kdy se příbuzní a přátelé navštěvují, hodují a společně se veselí. Proto se tento nejvýznamnější svátek Velikonoc nazývá také Boží hod velikonoční.

• Tento den bylo třeba také barvit a zdobit velikonoční vajíčka pro nadcházející koledu.

• Při mši o Velikonoční neděli světil kněz pokrm, které s sebou do kostela přinesly hospodyně. Patřily mezi ně například beránek, mazance a vejce.

VELIKONOČNÍ PONDĚLÍ

**Pomlázka se čepejří, panímáma nevěří,
poženem se do dveří a ze dveří do kuchyně
a z kuchyně šup do síně, tam ji hodně vyšupáme!
Dáme-li se do toho, budem šlehat kdekoho!**

• Velikonoce končí Velikonočním pondělím, které je dnem uvolnění, veselosti a pokračujícího hodování. Zároveň je dnem oslavy svátků jara a vyzvání nového života, je dnem zajišťujícím zdraví, sílu, blahobyt a úrodu na celý příští rok.

• Velikonoční pondělí je dnem veselé velikonoční koledy, tradičně spojené se šleháním pomlázkou /korybáčem/, říkaným či zpívaným přáním a malovanými vajíčky.

• Tímto dnem jsou završeny Velikonoce veselé a bohaté na lidové zvyky a obyčeje, které dosud přinášejí radost dětem i dospělým.

HUDBA V SOUČASNÉ ŠKOLE
výběrová řada

HODY, HODY, DOPROVODY
1.díl, Eva Jenčková

Příspěvek z knihy dodal
Pavel Gabrhel

(Pozn redakce: Škaredá středa - tak bývá nazývána i popeleční středa, která je prvním dnem postní doby po masopustu. Wikipedia.cz)

Jarní recepty

KOLEDNICKÝ KOLÁČ

30g droždí
1/4l mléka
500g polohrubé mouky
100g moučkového cukru
100g másla
špetka soli

Tuk na vymazání plechu

Náplň 1:

2 kostky tvarohu
1 vejce
1 vanilkový cukr
2-3 lžice krystalového cukru

Náplň 2:

250g mletého máku
5 lžic mléka
2-3 lžice krystalového cukru
Lžička mleté skořice
3 nastrohaná jablka

Postup: Droždí rozmícháme v části vlažného mléka, spolu s lžící mouky a cukru. Necháme vzejít kvásek. Ten smícháme s prosátou moukou, zbylým mlékem, cukrem, rozehřátým tukem, solí a vypracujeme vláčné těsto, které necháme kynout na teplém místě. Mezitím připravíme náplně.

Tvaroh utřeme s vejcem a cukry.

Mák podusíme s mlékem a přidáme cukr a skořici.

Z vykynutého těsta vyválíme plát a přeneseme jej na vymazaný plech. Potřeme tvarohem, na tvaroh klademe makovou náplň. (Makovou náplň můžeme také naplnit sáček a nastříkat do tvaru mřížky). Povrch posypeme strouhanými jablky.

Pečeme v předehřáté troubě při cca 180 stupních 25 minut dozlatova.

Recept dodala Anna Vintrová

Ze zahrady do kuchyně aneb vaření od Kyselů

S jarem přichází v přírodě změna k větší pestrosti. Kde v zimě bylo pusto prázdno, šedo a černo, vyrůstají nyní malé zelené lístky, barevné květiny. Na to se snad každý vždy těší, ať dítě nebo dříve narození. Tuto pestrost, kterou nyní příroda nabízí, můžeme přenést i na svoje talíře.

Když nám teplejší počasí svlékne zimní kabáty, cítíme se většinou svobodněji a lehčeji aj veseleji, to jsou alespoň moje pocity spjaté s jarem. Leckoho pak v tom jarním odlehčení možná napadne odlehčit třeba i svůj jídelníček a dopřát tak svému tělu očistu. Pokud vás to teď na jaře táhne spíše k rostlinné stravě, rádi vám v tomto článku nabídneme nápady.

FAZOLOVÁ POLÉVKA

Fazole jsou vydatné poklady naší zahrady. Sušená semena velikých plazivých rostlin nebo menších keříčkových vydrží po celý rok i déle, a skrývají v sobě tajemství - mohou dát život další rostlině.

Nám fazole velmi dobře poslouží, pokud si chceme dát přestávku od masa, protože jsou to právě ony a ostatní luštěniny (hrách, čočka, cizrna atd.), které dodávají bezmasým jídlům sytost a ve spojení s celozrnnými obilovinami tvoří nerozlučnou dvojici, která poskytuje tělu potřebné složení bílkovin. Ostatně naši předci také neměli maso na stole každý den. Fazole se dají použít na polévku i hlavní chod, každý asi nějaký ten recept zná. Zde jeden z příkladů, jak se dělá fazolová polévka u nás doma.

Zhruba 8 porcí polévky:

1 šálek suchých fazolí, namočíme je přes noc do 3 šálků vody
1 cibule, na kostičky

1 mrkev

1 menší petržel

kousek celeru

volitelně můžeme použít směs sušené zeleniny, výborně ochutí

polévkové byliny - libeček, majoránka, saturejka atd.

2-3 lžice oleje - nejlépe BIO lisovaný za studena, např. olivový nebo slunečnicový či řepkový

libovolná zelená nať na posypání, např. zelená část pórku, cibulky, medvědí česnek nebo jiná vaše oblíbená divoká i kulturní rostlina

1. Z fazolí slijeme vodu, propláchneme a přidáme 3 šálky vody čerstvé. Vaříme do měkka bez soli. Je možné použít tlakový hrnec, zkrátí dobu varu.

2. Dáme si vařit zhruba 1 litr vody do menšího hrnce.

3. Mrkev, petržel a celer pořádně umyjeme kartáčkem na zeleninu, mrkev ani petržel nemusíme oškrabovat, zbavili bychom se zbytečně cenných minerálů. Celer je většinou potřeba jemně oškrabat, ale ani u něj to není nutné, pokud je povrch kořene pěkný. Nakrájíme na nudličky či kostičky.

4. Olej lehce rozežřejeme v hrnci, ve kterém budeme dělat celou polévku. Vhodíme nakrájenou zeleninu a restujeme, po chvíli osolíme s restujeme lehce do měkka.

5. Přidáme polévkové byliny a případně sušenou zeleninu, která dodá výbornou chuť.

6. Zalijeme vřelou vodou, kterou jsme si připravili a vlijeme i fazole.

7. Necháme ještě chvíli společně provařit, dochutíme, pokud je potřeba, a poté podáváme s oblíbenou zelenou natí. Zelené je možno i přímo zapracovat do polévky při posledních minutách varu.

Polévka není zahuštěná bílou moukou, je to zbytečné. Pokud byste měli zájem nějak polévku zahustit, stačí do ní ponořit mixér a třikrát krátce mixnout nebo ještě lepší možnost bez elektriky je vzít šťouchadlo a párkrát v polévce šťouchnout až na dno. Část fazolí se tak rozmělní a lehce zahustí. K polévce můžeme podávat nudle, opečený chléb nebo krutony.

JÁHLOVÁ NÁDIVKA

Nabízím vám nádivku z jáhel. Je barevná jako jaro samo a nese s sebou spoustu výhod. Žluté jáhly nám narozdíl od bílých rohlíků dodají více minerálních látek a energii nám poskytnou na delší dobu. Navíc je celá nádivka bezlepková. Nádivka se dělá s uzeným a my ji taktéž děláme, jen s uzeným tofu. Samozřejmě, komu se uzené tofu nelíbí, může použít, co je mu milé.

Nádivka do menší kruhové koláčové nebo dortové formy, zhruba 4-6 porcí:

200 g jáhel (ideálně v BIO kvalitě)

600 ml vody

1 hrst loupáných mandlí, hrubě posekané anebo celé

cca 4 lžíce oleje, nejlépe BIO lisovaný za studena, např. olivový nebo slunečnicový či řepkový

3 cibule, na kostičky

1 uzené nebo marinované tofu (chuťově je nejlepší tofu Sun-food) - na kostičky

až 4 hrsti zelených bylin - kopřivy, bršlice kozí noha, medvědí česnek, ... (kopřivy před použitím spaříme horkou vodou, kterou slijeme)

volitelně můžeme použít i další zeleninu - mrkev na kostičky, zelený hrášek

koření dle výběru - muškátový oříšek, majoránka, dobromysl, saturejka, pepř, ...

sůl dle chuti

cca 50 g kukuřičné strouhanky nebo instantní kaše (jáhlová, rýžová)

k podávání můžeme přidat na talíř tofunézu, majonézu z tofu

1. Jáhly dáme do hrnce, ve kterém je budeme vařit. Vybereme tedy hrnec se silnějším dnem, aby se nám nepřipálily. Na jáhly nalijeme vodu, opereme rukama a přes síto vodu vylijeme. To zopakujeme 2x, aby byly jáhly pěkně čisté. Nakonec necháme scezené jáhly bez vody v hrnci.

2. Do druhého hrnce, ten může mít dno tenké, dáme vařit 600 ml vody. To je naše voda na vaření jáhel.

3. Jakmile voda vře, zalijeme s ní jáhly v hrnci se silným dnem, přivedeme k prudkému varu, přidáme mandle, osolíme čtyřmi špetkami soli, dáme na malý plamen a dusíme 15-20 minut, můžeme použít rozptylku plamene.

4. Vedle, ve velkém hrnci, orestujeme na oleji cibuli do měkka společně se solí. Pokud chceme přidat i jinou zeleninu, přidáme ji nyní a restujeme též dodo měkka, případně pokud máme mrkev, musíme malinko podlít a podusit.

5. Mezitím si připravíme formu nebo plech, kterou vymažeme olejem a lehce vysypeme kukuřičnou strouhankou. Předehřejeme troubu na 160 stupňů.

6. Do restované zeleniny přidáme zelené divoké byliny, koření dle výběru, tofu na malé kostičky a promícháme, prohřejeme.

7. Přidáme uvařené jáhly a kukuřičnou strouhanku a pořádně promícháme a také případně dochutíme. Pokud nechceme zapékat, vynecháme strouhanku a necháme jen tak a už rovnou servujeme.

8. Pokud chceme zapéct, přendáme na plech či do formy a navlhčenými rukama nebo stěrkou uhladíme.

9. Zapečeme krátce, nic syrového v nádivce není. Stačí 10-20 minut.

10. Podáváme, můžeme posypat něčím čerstvým zeleným, např. naklíčenou řeřichou, tu je možné jednoduše pěstovat na vatě na okně. Ještě je možné nádivku udělat slavnostnější přidáním porce tofunézu, majonézu z tofu, na talíř.

SALÁTEK Z MRKVE A JABLKA

K jahelné nádivce, ale i ke spoustě dalších hlavních jídel, se hodí pro odlehčení a osvěžení nějaký dobrý salát. Zde je jeden z mých nejoblíbenějších.

Zdálo by se, že mrkev ani jablka k jaru nejdou dohromady. Ale k naší bohaté kultuře patří i důmyslné sklepy, kde se dá uchovat úroda. Mrkev vydrží i do května, tedy skoro do nové sklizně a hrozenké sady nabízí úrodu jablek ontárií, která vydrží uskladněná též pěkně dlouho.

Proto si můžeme i na jaře připravit tuto lahůdku, salát tak osvěžující a zároveň sladký, že mně připadá, že je to vlastně skoro dezert. U nás doma je třeba vždy velká mísa, a stejně se sní na posezení.

Mrkev i jablko nastrouháme na jemno a promícháme s pár zrnky soli. Hotovo. Potom už si jen užíváme prostou ale naprosto dokonalou chuť.

A NĚCO KVAŠENÉHO BY NEBYLO...?

Ale jistě. Však jsme Kyselovi ne nadarmo. Na jaře se zelenina většinou tradičně nekvasí, ale dojídá se zelí ze sudu, které ještě zbylo. Jak ho lze oživit a jaksi „ojarnit“? Jednoduše, přidáním všude rašících divokých bylinek.

Na drobno posekáme bršlici kozí nohu, mladé výhonky řeřichky nebo dokonce i medvědí česnek a v množství zhruba 1-4 lžíce na jednu sklenici 700 ml smícháme se zelím a napěchujeme do sklenice.

Předchozí salátek z mrkve a jablka je též výborný smíchaný s kysaným zelím.

Rádi zodpovíme různé otázky na téma zpracování celozrnných obilovin, luštěnin, zeleniny. Dokážeme poradit, jak a kde je nakupovat.

Pečeme chléb z kvásku. Rádi kvásek zájemcům poskytneme.

Pořádáme kurzy kvašení zeleniny v různých městech na Moravě, ve Slezsku, v Čechách i na Slovensku. Jejich rozpis můžete vidět na našich stránkách www.kyselove.cz.

Příjemné jarní dny všem Kopaničárům přeji,
Jan a Kateřina Kyselovi z Brodského

K vyhodnocení dotazníků o Zpravodaji Moravských Kopanic – po prvním roce fungování

Nejdříve bych chtěla za redakční radu moc poděkovat vám všem, kteří jste si našli čas k vyplnění dotazníku a zaslali nám zpětnou vazbu ke Zpravodaji po prvním roce jeho obnoveného fungování. Velmi si vážíme všech vašich milých slov, povzbuzení, poděkování, podpory i tipů na doplnění či zpestření Zpravodaje. Snad se nám alespoň některá z vašich doporučení podaří časem do dalších čísel zakomponovat. Pokud nám i vy chcete být nějak nápomocní v doplnění dalších zajímavých příspěvků či rubrik, určitě se nám ozvěte.

Těch kladných hodnocení Zpravodaje byla bezesporu velká většina. A jaké nám vyšlo vysvědčení? Mezi známkami jednoznačně převládaly jedničky (16x), bylo i několik dvojek (8x). Zpravodaji byla udělena i jedna trojka a jedna čtyřka. Průměr známek vychází na 1,5. To je skvělý výsledek, lepší než jsme očekávali. Moc nás to potěšilo. Děkuje vám!

Přišlo i pár drobných kritických připomínek a v dotaznících jsme našli i několik horších známek. I za tyto vaše názory děkujeme. Pokud by přišla jen samá chvála, bylo by nám to popravdě stejně podezřelé.

Celkově se k nám dostalo zpět 26 vyplněných dotazníků, větší polovina přišla v tištěné podobě a menší v elektronické podobě – prostřednictvím on-line formuláře, který byl k dispozici na webu Informačního střediska i Obce Starý Hrozenkov. Mnohá další, většinou kladná hodnocení, jste nám však sdělovali i ústně. Také za ně moc děkujeme.

Respondenti v dotazníku odpovídali celkem na 7 otázek. 11 dotazníků přišlo zpět podepsaných, ostatní využili možnost dotazník odevzdat bez uvedení jména.

Na první otázku dotazníku, zda čtenáři uvítali znovuoobnovení Zpravodaje, odpověděli všichni bez rozdílu jednoznačně ANO.

Ptali jsme se také, zda je pro čtenáře vyhovující, když Zpravodaj vychází 3x ročně. Většina (18) osob odpověděla, že jim to 3x ročně vyhovuje. 4 čtenáři by chtěli, aby Zpravodaj vycházel častěji a čtyřem dalším by stačil Zpravodaj méně často – třeba 2x ročně.

Jedna z otázek se týkala i ceny Zpravodaje, která byla v loňském roce symbolických 20 Kč. Ptali jsme se vás, zda je tato cena dle vašeho názoru odpovídající s ohledem na jeho obsah, rozsah a kvalitu. 14 respondentů odpovědělo, že je pro ně

cena odpovídající (jedna čtenářka však s poznámkou, že pro vydavatele je to ale asi málo). 11 osob se vyjádřilo, že by cena měla být vyšší. 1 osoba uvedla, že by cena měla být nižší.

V roce 2023 byla zaváděcí cena 20,- Kč (první číslo ze tří však bylo pro všechny zdarma, důchodci si mohli pak Zpravodaj vyzvednout zdarma na obci). V roce 2024 však musíme přistoupit ke zvýšení prodejní ceny a zavedení poplatku i pro seniory, protože loňská prodejní cena opravdu ani zdaleka nepokrývá náklady na výrobu Zpravodaje. Celková cena za kvalitní tisk, grafiku a dopravu se lišila dle počtu stránek, ale cena za jeden kus vycházela kolem 100 Kč. Požádali jsme ještě letos o novou kalkulaci pro levnější tisk. Cena Zpravodaje v roce 2024 bude 40 Kč pro všechny. Dříve jsme zvažovali i černobílou verzi Zpravodaje, která by byla sice levnější, ale v dnešní době už nám toto řešení připadalo zastaralé, nevhodné, neatraktivní. Další práce ani nejsou do této ceny vůbec započítávány, protože redakční rada za svoji práci odměnu nemá. Věříme, že změnu ceny pochopíte a zůstanete Zpravodaji přesto dál věrní. Dle nás má Zpravodaj (příspěvky a fotografie v něm obsažené) pro místní obyvatele větší hodnotu než běžné noviny, které přečteme a většinou vyhodíme. Je to svým způsobem taková malá kronika dění na Kopanicích, kterou si jistě mnozí uchovávají na památku. Pokud by však někdo měl s uhrazením této ceny problém, může si přečíst Zpravodaj na internetu v elektronické podobě zdarma (na webu obce Hrozenkov), kam je vkládán se zpožděním.

V DOTAZNÍCÍCH (DALŠÍCH KOLONKÁCH) SE OBJEVILA PAK JEŠTĚ NAPŘÍKLAD TATO DOPORUČENÍ:

1)

Dávat více informací z obcí a větší zapojení obcí: Pro zapojení do Zpravodaje byly osloveny všechny obce Kopanic. Obec Lopeník se nezapojila, protože vydává svůj vlastní zpravodaj. Obec Hrozenkov a Vápenice přispívají. Obec Žitková přislíbila zapojit se více. Starosta Vyškovce nám na telefonické dotazy sdělil, že příspěvky za obec bohužel nemá kdo psát a o Zpravodaj na obci zájem není, zatím tedy bohužel do něj obec Vyškovce nijak nepřispívá a už není ani distribučním místem. Oslovili jsme tedy alespoň jednotlivce, aby nějaký článek o dění v obci napsali – někteří nám své články dodali. Moc jim děkujeme. Třeba se ale ještě najde někdo další z Vyškovce (i z

jiných obcí), kdo by do Zpravodaje chtěl pravidelně či příležitostně přispívat. Budeme moc rádi, když se nám ozve. Doporučili jsme obcím ještě rozšířit poskytované informace.

Stále však zdůrazňujeme, že do Zpravodaje může poslat zajímavý příspěvek kdokoliv z obyvatel či příznivců Kopanic, ať už se jedná o obce, zastupitele, jednotlivce, organizaci či firmu. Příspěvky rozhodně nejsou omezeny na redakční radu či oslovené přispěvatele. Pokud se chcete podělit o zajímavé informace, zážitky, pracovní znalosti, dovednosti, koníčky, recepty, tvorbu aj., neváhejte se nám ozvat.

Příspěvky stále přijímáme na Informačním středisku nebo na e-mailu iskopanice@iskopanice.cz. Tel. 572 696 323.

Radou obce je už stanoven a schválen i ceník reklamy-inzerce (viz zadní strana zpravodaje), takže i případné reklamní texty je možné ve Zpravodaji publikovat.

2)

Zveřejňovat výročí, úmrtí, narození, jubilea: toto jsou osobní údaje, které nyní kvůli platné legislativě na ochranu osobních údajů (GDPR) není již možné zveřejňovat bez písemného souhlasu dotčené osoby. I pro zveřejnění těchto údajů ve Zpravodaji tedy musí každý člověk (u dětí zákonný zástupce) podepsat písemný souhlas. Připravuje se pro další číslo.

3)

Návrhy na doplnění dalších chybějících rubrik, textů (např. kopanické písně, vtípky, humorné příběhy, křížovky, obrázky a popisy vzorů kopanických výšivek, recepty aj.): Na písničkách už jsme domluvení s vedoucí ženského sboru, další také rádi doplníme, avšak musí nám s tím pomoci i samotní čtenáři. Pokud něco z uvedeného rádi tvoříte, neváhejte nám poslat, ať je Zpravodaj pestřejší!!!

4)

Kritika „reklamních“ článků a článků o financích: Článek o vedení dětí k finanční gramotnosti byl zpracován až na zá-

kladě požadavku a zadání redakční rady, protože vnímáme, že finanční gramotnost nejen na Kopanicích, ale celkově i v celé zemi stále není na příliš dobré úrovni. Nejednalo se tedy v žádném případě primárně o reklamu, jejíž zveřejnění by iniciovala firma či finanční poradci. Paradoxem však je, že nakonec autoři článku sami vydání Zpravodaje podpořili i finančně. Tímto jim ještě dodatečně děkujeme za velmi zajímavý článek i podporu.

Peníze a finanční záležitosti nějakým způsobem provází, ať chceme nebo ne, každého z nás celý život. Navíc různé finanční předpisy i produkty se stále mění, roste i množství finančních podvodů a problémů, dluhů, exekucí. Jistě je proto víc než důležité se v této problematice co nejlépe orientovat, stále se vzdělávat, sledovat možnosti, mimochodem i proto, abychom nenaletěli na nevýhodné či podvodné nabídky, kterých je i díky internetu dnes nespočet. Mnoho lidí takové informace považuje za zbytečné, pak jsou ale bohužel často překvapeni finančními problémy.

Stačí se podívat jen na mapu exekucí ČR. Pokud si vyfiltrujeme třeba údaje o exekucích na Kopanicích, celkem bylo k 30. lednu 2024 v exekuci 57 zdejších obyvatel (obce: Starý Hrozenkov, Vápenice, Žitková, Vyškovec). To je vysoké číslo, které leccos napovídá. (zdroj: www.seznamzpravy.cz data: Česká exekutorská komora, Institut prevence a řešení předlužení, ČSÚ-support Michal Škop · autorka: Kateřina Mahdalová)

Co se týká dalších článků, které někteří respondenti označili za reklamní, k těm rovněž uvádíme, že je autoři zpracovali až na podnět některých členů redakční rady. Cílem bylo představit zajímavé subjekty, které na Kopanicích fungují a mají zajímavou činnost, která může být inspirativní i pro jiné. Představení zdejších firem se mimochodem objevilo také jako jedno z přání v dotaznících. Budeme rádi, když se nám ozvou a představí i další.

Renata Vaculíková ze redakční radu

INZERCE

Masérské služby
Reflexní terapie
Komentované procházky
Originální ruční výrobky

Lenka Hermannová
Centrum Lenergie
Žitková 161 (OÚ)
tel. 733 431 310
web: lenergie.net

MAS Bojkovska, z.s.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MAS je neziskové, nepolitické sdružení občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy, které spojuje zájem o rozvoj území. Místní partnerství působí na uceleném venkovském území, jehož účelem je podpora udržitelného rozvoje ve prospěch místního partnerství města a obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků a dalších subjektů působících v území, prostřednictvím vlastní činnosti a realizace rozvojových koncepcí a strategií.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Bojkovska pro období 2021-2027 je hlavním nástrojem pro podporu rozvoje území MAS v daném programovém období EU a pro uplatnění komunitně vedeného místního rozvoje.

„MAS Bojkovska je venkovským regionem, jehož prosperita je založena na kvalitním zázemí pro život všech svých obyvatel, na udržení výjimečného charakteru harmonické kulturní krajiny, na posílení ekonomické stability území a na zachování partnerství a spolupráce.“

Území MAS pokrývají obce: Bojkovice, Hostětín, Komňa, Nezdenice, Lopeník, Pitín, Rokytnice, Rudice, Starý Hrozenkov, Šumice, Vápenice, Vyškovec, Záhorovice, Žitková

V rámci strategie 2021-2027 má MAS v současné době vyhlášenou 1. výzvu. Prostřednictvím Operačního programu Technolo-

gie a aplikace pro konkurenceschopnost bude MAS moci podporovat rozvoj malých a středních podniků v oblasti digitalizace a automatizace.

V březnu budou vyhlášeny 2 výzvy v rámci Integrovaného regionálního operačního programu na opatření Infrastruktura pro bezpečnou nemotorovou dopravu a Revitalizace veřejných prostranství měst a obcí. Dále jsou kanceláři MAS připravovány výzvy ze Státní zemědělské politiky na podporu podnikání malých a středních podniků a na základní služby a obnovu obcí. MAS ve své činnosti také pomáhá obyvatelům s programem Nová zelená úsporám Light a tzv. kotlíkovými dotacemi. V Nové zelené úspoře Light osoby pobírající starobní důchod, příspěvek na bydlení, přídavek na dítě či osoby s invaliditou třetího stupně mají možnost žádat na energetické úspory v rodinných a bytových domech. V převážné většině případů se jedná o žádosti na výměnu oken, dveří, zateplení fasády a stropu pod nevytápěnou půdou a také na instalace ohřevů vody. Starobní důchodci, osoby pobírající příspěvek na bydlení a osoby s invaliditou třetího stupně mohou až do srpna 2024 žádat na výměnu starého kotle na tuhá paliva za nový zdroj tepla v rámci kotlíkových dotací.

VÍCE INFORMACÍ NALEZNETE NA www.bojkovsko.cz

Lucie Volaříková – manažer MAS Bojkovsko

K podnětům čtenářů

V loňském letním čísle Zpravodaje jsme zveřejnili podněty paní Surové (viz níže). Stále je možnost se k těmto návrhům připojit.

Jeden se týkal návrhu na **založení Klubu důchodců**. Jak jsme již uvedli, obec je tomuto návrhu nakloněna, ale pro fungování klubu je zapotřebí člověk, nejlépe z řad seniorů, který by si klub vzal na starost. Doposud se bohužel nikdo takový na obci nepřihlásil. Výzva stále platí. Zájemci o vedení klubu se mohou přihlásit u místostarosty obce Hrozenkov Jana Janků.

Dalším podnětem byl návrh na **kurz počítačových dovedností a ovládání mobilu**. O kurz projevily zájem zatím pouze 2 osoby. Pokud jsou ještě další zájemci, mohou se přihlásit na infocentru v Hrozenkově. Čím více zájemců o kurz bude, tím je větší pravděpodobnost, že bude moci být zrealizován.

ATELIÉR 「PAVILON」

NOVĚ OTEVŘENÉ KVĚTINÁŘSTVÍ

Suchá Loz, U Hřbitova

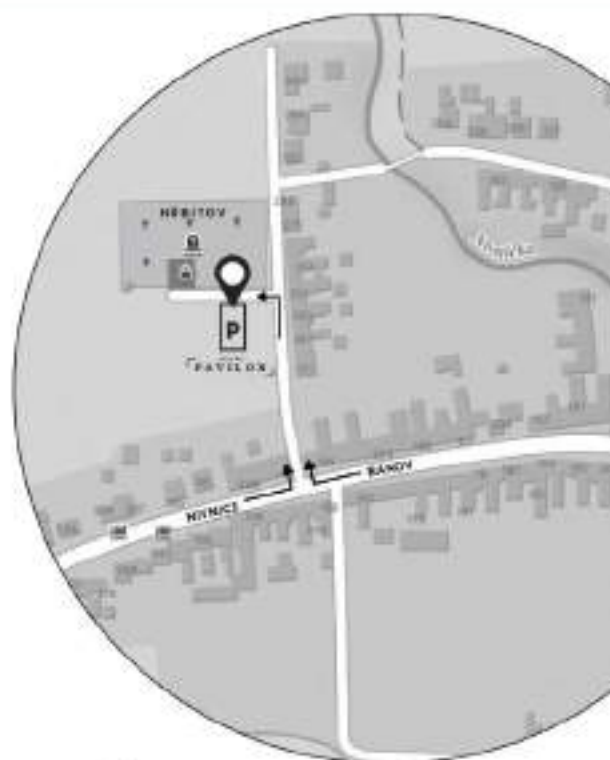
VLASTNÍ PARKOVIŠTĚ

Objednávky na telefon:

☎ **+420 608 400 011**

📧 atelierpavilon

📌 Atelier Pavilon

- ČERSTVÉ ŘEZANÉ KVĚTINY
- ORIGINÁLNÍ KYTICE A KVĚTINOVÉ BOXY
- POKOJOVÉ A VENKOVNÍ ROSTLINY
- VĚNCE, DEKORACE A KVĚTINÁČE
- SVATEBNÍ KVĚTINY A VÝZDOBA
- SMUTEČNÍ KYTICE A ARANŽMÁ
- DORUČOVÁNÍ KVĚTIN

www.pavilonatelier.cz

Kalendář plánovaných akcí Zpravodaj č. 1/2024

(od Velikonoc do hodů)

Datum akce	Název akce	Místo konání	Pořadatel
6. 4. 2024	Pofašankové posezení	Obec Žitková	Obec Žitková
27. 4. 2024	Stavění máje	Obec Žitková	Obec Žitková
4. 5. 2024	Geologická exkurze Kopanice (pro veřejnost) - s geoložkou muzea Jihovýchodní Moravy ve Zlíně	Kopanice, Lom Skalky, případně i další místa	Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic s geoložkou A. Dovicovou
4. 5. 2024	Retro party	Kavárna	Kulturní komise
8. 5. 2024	Mezinárodní soutěž požárních sportů mladých hasičů TFA	Přírodní amfiteátr Starý Hrozenkov	SDH Starý Hrozenkov
Květen 2024	Botanická exkurze pro veřejnost	Žitková	Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic
18. 5. 2024	Vítání občánků	Starý Hrozenkov	Obec Starý Hrozenkov a kulturní komise
1. 6. 2024	Den pro děti	Obec Žitková	Obec Žitková
1. 6. 2024	Mše u zvonice a kapličky	Vápenice u kapličky zasvěcené Panně Marii Sedmibolestné	Obec Vápenice
8. 6. 2024	Koncert Lucie Bílé s kapelou Petra Maláska + Honzou Grebíkem	Přírodní amfiteátr Starý Hrozenkov	Atlantic agentura
20. - 23. 6. 2024	Folklorika fest	Přírodní amfiteátr Starý Hrozenkov	Nadační fond FOLKLORIKA, ZUŠ Folklorika
29. 6. 2024	Dětský den	Přírodní amfiteátr Starý Hrozenkov	SDH a další spolky
5. 7. 2024	Kurz pro vyšivačky (příměstský tábor)	Bývalá škola Vápenice	Vyšivačky z Vápenic
12. - 14. 7. 2024	Kopaničářské slavnosti	Přírodní amfiteátr Starý Hrozenkov	Obec Starý Hrozenkov, Obec Drietoma, Klub kultury Uherské Hradiště, TNOS a další partneři
19. - 21. 7. 2024	Motosraz Starý Hrozenkov	Přírodní amfiteátr	David Hodic
Léto 2024	Mykologická (houbařská) exkurze pro veřejnost	Kopanice	Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic +Blanka Chlebková, Marcela Trtková

Kalendář plánovaných akcí Zpravodaj č. 1/2024

(od Velikonoc do hodů)

Datum akce	Název akce	Místo konání	Pořadatel
9.- 10. 8. 2024	Žitkovská kopa – multižánrový festival	Žitková – u Hotelu Kopanice a fotbalového hřiště na Žitkové	Hotel Kopanice, SEVENTY a partneři
25. 8. 2024	Hody na Vyškovci a hodová mše	Vyškovec kaplička Panny Marie Královny, Hřibovně	Obec Vyškovec
31. 8. 2024	Setkání heligonkářů	Vápenice, bývalá škola	Obec Vápenice
31. 8. 2024	Pohádkový les	Starý Hrozenkov	Kulturní komise, Obec Hrozenkov a sportovci
1. 9. 2024	80. výročí letecké bitvy nad Bílými Karpaty Program všech akcí k výročí: www.leteckabitvakarpaty.cz	Vyškovec – připomínka výročí u pomníku letců Hřibovně	Letecká bitva Bílé Karpaty 1944, z.s., Obec Vyškovec
7. 9. 2024	Setkání absolventů a přátel školy v Bošáčkách	Škola Bošáčky	Stanislav Absolon ve spolupráci s Obcí Vyškovec
7. 9. 2024	Hody a hodová mše Žitková	Žitková, u kapličky	Obec Žitková
8. 9. 2024	Hody a hodová mše Starý Hrozenkov	Starý Hrozenkov, kostel, náves	Obec Starý Hrozenkov
15. 9. 2024	Hody a hodová mše Vápenice	Vápenice, u Kapličky Povýšení sv. Kříže a škola	Obec Vápenice

Uvádíme jen termíny akcí, které se do uzávěrky tohoto čísla podařilo zjistit.

INZERCE

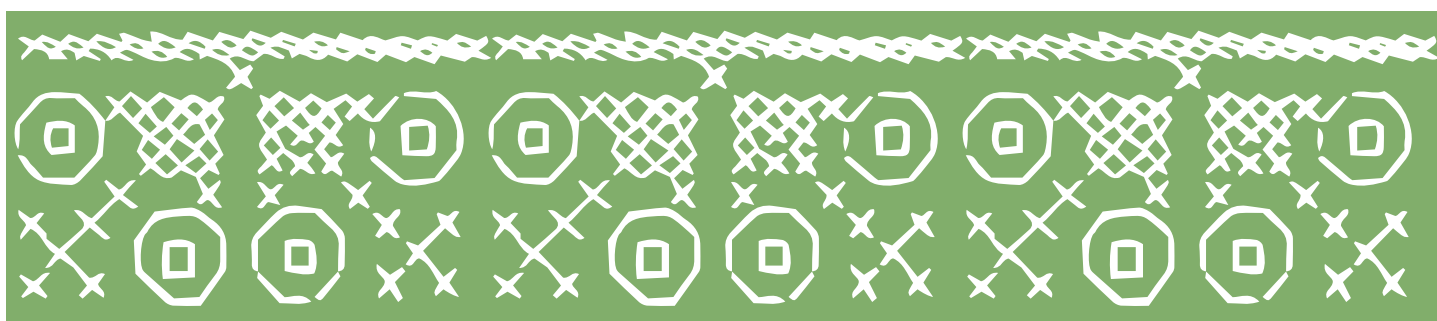
CENÍK PLACENÉ INZERCE/REKLAMY:

- celá stránka A4 1000 Kč;
- 1/2 stránky A4 500 Kč;
- 1/4 stránky 250 Kč;
- řádková reklama bez obrázku či loga 100 Kč.

Maximální počet reklam od jednoho subjektu může být jen 2 stránky A4.

foto. Renata Vaculíková

Zpravodaj Moravských Kopanic č. 1/2024

Periodický tisk územního samosprávného celku.

Vydáno 26. března 2024 ve Starém Hrozenkově

Vychází třikrát ročně (na jaře/ v létě/na konci roku)

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 24471

Vydavatel: Obec Starý Hrozenkov, 687 74 Starý Hrozenkov 3

IČO: 00291331

Redakce velmi děkuje všem, kteří připravili zajímavé články, poslali fotografie, zajistili krásnou grafiku i tisk či jakkoliv jinak pomohli s přípravou Zpravodaje. Velmi si toho vážíme. Otištěné názory a stanoviska nemusejí vždy odrážet názor redakce. Redakce si vyhrazuje právo pro úpravu a krácení článků, aniž by došlo ke změně jejich smyslu a významu.

Distribuční místa Zpravodaje:

Obecní úřady Starý Hrozenkov, Vápenice, Žitková; Informační středisko ve Starém Hrozenkově, COOP Starý Hrozenkov, Potraviný Petra ve Starém Hrozenkově, Muzeum Bojkovska v Bojkovicích.

Redakční rada: Jan Janků, Renata Vaculíková, Michal Šišovský, Bohumila Zigová, Julian Babrnák, Anna Kubáníková, Ivana Zigová Gabrielová, Jaroslav Bártek, Nikola Gabrhelová, Lucie Bednaříková, Josef Miko, Lenka Hermanová

Adresa pro zaslání příspěvků do Zpravodaje: iskopanice@iskopanice.cz UZÁVĚRKA PRO DALŠÍ ČÍSLO 5. SRPNA 2024

Grafická úprava: AB reklamní manufaktura, s.r.o. Luhačovice

Jarní foto na obálce Renata Vaculíková

Jazykové úpravy: Uvítáme dobrovolníky

Tisk: Pětka s.r.o., provozovatel internetové tiskárny www.tiskdo1000.cz

V elektronické podobě bude se zpožděním zpravodaj dostupný na webu.

obce Starý Hrozenkov www.staryhrozenkov.cz

Za věcnou správnost odpovídají autoři článků.